

Briuselis, 2018 m. spalio 1 d.
(OR. en)

12536/18

Tarpinstitucinė byla:
2016/0359(COD)

JUSTCIV 226
EJUSTICE 126
ECOFIN 852
COMPET 630
EMPL 441
SOC 567
CODEC 1545

PRANEŠIMAS

nuo: Pirmininkaujančios valstybės narės

kam: Tarybai

Ankstesnio
dokumento Nr.: 12334/18 + COR 1, WK 11168/2018

Komisijos dok. Nr.: 14875/16

Dalykas: Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl prevencinio restruktūrizavimo mechanizmų, antros galimybės ir priemonių restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų veiksmingumui gerinti, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/30/ES
– Bendras požiūris

I. ĮVADAS

2016 m. lapkričio 23 d. laišku Komisija perdavė Tarybai ir Europos Parlamentui pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl prevencinio restruktūrizavimo mechanizmų, antros galimybės ir priemonių restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų veiksmingumui gerinti, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/30/ES (siūlomą Nemokumo direktyvą).

Pasiūlymas grindžiamas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 53 ir 114 straipsniais, todėl jam taikytina įprasta teisėkūros procedūra.

Pasiūlymas yra vienas iš svarbiausių siektinų tikslų pagal kapitalo rinkų sąjungos planą ir bendrosios rinkos strategiją. Jo tikslas – sumažinti didžiausias kliūtis laisvam kapitalo judėjimui, kylančias dėl valstybių narių restruktūrizavimo ir nemokumo sistemų skirtumų, ir užtikrinti, kad finansinių sunkumų patiriančios gyvybingos įmonės ir verslininkai turėtų galimybę pasinaudoti veiksmingomis prevencinio restruktūrizavimo ir antrosios galimybės procedūromis, kartu apsaugant teisėtus kreditorių interesus.

Su bankų sąjunga susijusio Komisijos darbo kontekste pasiūlymu taip pat siekiama prisidėti prie to, kad būtų užkirstas kelias neveiksnių paskolų kaupimuisi.

2018 m. birželio 4–5 d. posėdyje Taryba (teisingumo ir vidaus reikalų) jau susitarė dėl dalinio bendro požiūrio, apimančio III antraštinę dalį (Skolų panaikinimas ir draudimas verstis veikla), IV antraštinę dalį (Priemonės restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų veiksmingumui didinti) ir V antraštinę dalį (Restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų stebėseną) ir susijusias apibrėžtis bei konstatuojamąsias dalis.

Intensyvių techninio lygmens diskusijų metu, remdamasi politinių debatų Taryboje 2017 m. birželio mėn. (dok. 9316/17) ir 2017 m. gruodžio mėn. (dok. 15201/17) rezultatais, pirmininkaujanti Austrija daug dėmesio skyrė tam, kad būtų pasiektas tinkamas kompromisas dėl I antraštinės dalies (Bendrosios nuostatos), II antraštinės dalies (Prevencinės restruktūrizavimo sistemos) ir VI antraštinės dalies (Baigiamosios nuostatos).

2018 m. birželio, liepos ir rugsėjo mėn. įvykus Civilinės teisės klausimų darbo grupės (nemokumas) posėdžiams, pirmininkaujanti valstybė narė laikosi nuomonės, kad bendrą požiūrį galima pasiekti dėl viso peržiūrėto siūlomos direktyvos teksto, įskaitant konstatuojamąsias dalis.

2018 m. rugsėjo 26 d. posėdyje šio dokumento priede pateiktą kompromisinį tekstą patvirtino Nuolatinių atstovų komitetas (COREPER II).

2018 m. liepos mėn. dėl savo pranešimo dėl šio dokumento balsavo Europos Parlamento JURI komitetas. 2018 m. rugsėjo mėn. šis pranešimas buvo patvirtintas Europos Parlamento plenariniame posėdyje – tai reiškia, kad tarpinstitucinės derybos gali būti pradėtos, kai Taryba priims savo poziciją.

II. KONKRETŪS KOMPROMISO ELEMENTAI

a. Galimybė naudotis prevencinio restruktūrizavimo sistemomis

Valstybės narės jau derybų pradžioje bendrai susitarė dėl principo, kad skolininkas, kuriam iškilo nemokumo tikimybė, turėtų turėti galimybę pasinaudoti prevencinio restruktūrizavimo sistema, kad jos galėtų užkirsti kelią nemokumui ir užtikrinti jo gyvybingumą. Tačiau buvo valstybių narių, kurios nerimavo, kad leidus skolininkams, kurie neturi gyvybingumo perspektyvų, naudotis sistema, būtų nereikalingai vilkinamas nemokumo procedūros pradėjimas ir kiltų rizika, kad sumažės jų turto vertė. Todėl kompromisiniame tekste šioms valstybėms narėms leidžiama tam tikromis sąlygomis taikyti gyvybingumo testavimą. Tačiau šis testavimas yra neprivalomas, kad kitos valstybės narės, norinčios užtikrinti daugiau galimybių naudotis šia procedūra, galėtų tai padaryti.

Be to, kai kurios valstybės narės pageidavo, kad šia sistema būtų galima naudotis kreditorių prašymu. Todėl kompromisiniame tekste joms suteikiama galimybė tai užtikrinti, tačiau tai nėra privaloma.

b. Privalomas nemokumo specialisto skyrimas

Valstybės narės sutaria, kad prevencinio restruktūrizavimo procedūra turėtų būti savo turto disponuojančio skolininko procedūra, t. y. skolininkas turėtų bent iš dalies išlaikyti savo turto ir kasdieninės veiklos kontrolę. Vadovaujantis šiuo principu, Komisijos pasiūlyme numatyta, kad restruktūrizavimo specialisto skyrimas neturėtų būti privalomas visais atvejais. Kai kurios valstybės narės nerimavo dėl Komisijos pasiūlyme nacionalinei teisei numatyto riboto lankstumo. Jų nuomone, tokio specialisto buvimas gali padidinti procedūros veiksmingumą ir užtikrinti, kad būtų atsižvelgta į visų šalių interesus. Tačiau Komisija laikėsi nuomonės, kad privalomas specialisto skyrimas visais atvejais padidintų procedūros išlaidas ir ją apsunkintų, taigi, sumažėtų galimybių skolininkui ja pasinaudoti.

Todėl kompromise nustatytas bendrasis principas, kad dėl tokio specialisto skyrimo sprendžiama kiekvienu atveju atskirai, išskyrus tam tikrus atvejus, kai nacionalinėje teisėje gali būti reikalaujamas privalomas skyrimas. Konstatuojamosios dalyse pateikta tokių atvejų pavyzdžių, kai nacionalinėje teisėje gali būti reikalaujamas privalomas skyrimas, sąrašas.

c. Atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas

Valstybių narių pozicijos dėl atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo trukmės buvo skirtingos. Vienos valstybės narės pageidavo nustatyti trumpą sustabdymą, kad būtų atsižvelgta į kreditorių interesus, kitos valstybės narės pageidavo ilgesnio arba neterminuoto sustabdymo, kad skolininkas nepatirtų pernelyg didelio spaudimo ir galėtų parengti restruktūrizavimo planą, ypač sudėtingesniais atvejais. Kompromise numatytas ilgiausias sustabdymo laikotarpis yra iki 4 mėnesių. Teisminė arba administracinė institucija gali jį pratęsti iki 12 mėnesių. Tais atvejais, kai nacionalinėje teisėje reikalaujama, kad skolininkas planą teisminei ar administracinei institucijai patvirtinti pateiktų per 8 mėnesius, sustabdymas gali būti pratęsiamas tiek, kiek reikia, kad teismas galėtų priimti sprendimą dėl restruktūrizavimo plano. Kadangi tai yra maksimalūs terminai, valstybės narės neabejotinai gali nustatyti trumpesnę sustabdymo laikotarpį.

Panašiai skyrėsi ir nuomonės dėl skolininko arba kreditoriaus interesų vertinimo, kai buvo aptariamas galimybės teismui panaikinti sustabdymą klausimas. Vienos valstybės narės nuogąstavo, kad dėl nuolatinės sustabdymo panaikinimo grėsmės tokia galimybė padidintų spaudimą skolininkui, kitos valstybės narės laikėsi nuomonės, kad tokia galimybė būtina siekiant apsaugoti kreditorių interesus. Todėl kompromise numatyta galimybė panaikinti sustabdymą tuo atveju, kai jis nebeatitinka tikslų arba, kai tai numatyta nacionalinėje teisėje, kai nepagrįstai pažeidžiami kreditorių interesai, tačiau valstybėms narėms leidžiama nustatyti trumpiausią laikotarpį, per kurį sustabdymas negali būti panaikintas. Valstybėms narėms taip pat leidžiama nustatyti, kad prašyti panaikinti sustabdymą galima tik tais atvejais, kai kreditoriams nebuvo suteikta galimybė būti išklaustytiems (pvz., kai sustabdymas yra automatinis).

d. Grupių sudarymas

Komisijos pasiūlyme nustatytas reikalavimas suskirstyti kreditorius į skirtingas grupes balsavimo tikslais atsižvelgiant į jų intereso bendrumą. Tačiau kai kurioms valstybėms narėms ši sistema nebuvo žinoma ir jos laikėsi nuomonės, kad ji gali būti apsunkinanti, brangi ir daugeliu atvejų nereikalinga. Tai ypač aktualu tuo atveju, kai skolininkas yra labai maža, mažoji arba vidutinė įmonė, nes yra paprastos kapitalo struktūros ir turi nedaug kreditorių. Todėl kompromise numatyta galimybė valstybėms narėms leisti labai mažoms, mažosioms ar vidutinėms įmonėms pasirinkti paveikiamų šalių neskirstyti į atskiras grupes.

e. Prieštaraujančių kreditorių grupių nuomonės nepaisymas

Prieštaraujančių kreditorių grupių nuomonės nepaisymo mechanizmas kai kurioms valstybėms narėms buvo naujovė ir kėlė nerimo. Gana daug valstybių narių abejojo visų pirma dėl šių dviejų aspektų:

- pasiūlyme reikalaujama, kad valstybės narės įvertintų skolininką, kad nustatytų, kurios kreditorių grupės „negautų pinigų“ ir todėl negalėtų dalyvauti priimant planą ir jam pritarti balsavime pagal prieštaraujančių kreditorių grupių nuomonės nepaisymo mechanizmą;
- pasiūlyme nustatyta absoliutaus pirmumo taisyklė, pagal kurią visi prieštaraujančios kreditorių grupės reikalavimai turi būti patenkinti, jei paskesnės eilės grupė galėtų gauti išmoką ar išsaugoti bet kokį interesą pagal planą.

Kai kurios valstybės narės laikėsi nuomonės, kad šie reikalavimai apsunkintų procedūrą, padidintų jos išlaidas ir apribotų prevencinį restruktūrizavimą, jei nepaverstų jo neįmanomu. Europos Komisija pabrėžė, kad vertinimą reikėtų atlikti tik tuo atveju, kai kreditorius teisme apskundžia prieštaraujančių kreditorių grupių nuomonės nepaisymo mechanizmo taikymą.

Kompromisiniame tekste siekiama pirmą problemą spręsti nustatant alternatyvą, kad valstybės narės gali netaikyti reikalavimo, kad tik „gaunančios pinigų“ kreditorių grupės gali dalyvauti priimant planą, t. y. kai kreditorių grupių dauguma balsuoja už planą ir iš jų bent viena grupė yra užtikrinimo priemonių turinčių kreditorių grupė arba grupė, turinti pirmumą paprastųjų užtikrinimo priemonės neturinčių kreditorių grupės atžvilgiu.

Antra problema kompromisiniame tekste sprendžiama numatant alternatyvą valstybėms narėms nustatyti kitokį kriterijų – santykinio pirmumo taisyklę, kad taikant prieštaraujančių kreditorių grupių nuomonės nepaisymo mechanizmą būtų apsaugotos prieštaraujančios kreditorių grupės. Šiuo atveju reikalaujama, kad prieštaraujančios balsuojančios grupės būtų traktuojamos bent jau taip pat palankiai kaip ir bet kuri kita tos pačios eilės grupė, jei būtų taikomas įprastas likvidavimo prioritetų eiliškumas pagal nacionalinę teisę, ir palankiau nei bet kuri paskesnės eilės grupė. Tokiu būdu valstybėms narėms suteikiama daugiau lankstumo įgyvendinant šią taisyklę.

Nors ne visos valstybės narės manė, kad šios galimybės yra pakankamai lanksčios, didžioji jų dauguma sutiko su pasiūlytu požiūriu.

III. IŠVADA

Šio kompromisinio teksto elementai turi būti suprantami kaip rinkinys, kuriuo siekiama nustatyti tinkamai subalansuotą tvarką, kurioje būtų vienodai atsižvelgiama į skolininko, kreditorių ir kitų paveikiamų šalių interesus. Nors kompromisiniame tekste derinami kai kurie labai svarbūs principai, jame paliekama pakankamai lankstumo valstybėms narėms pasirinkti, kokio požiūrio laikytis šiems principams įgyvendinti.

Atsižvelgiant į tai, kaip svarbu išlaikyti šią pusiausvyrą, Tarybos (teisingumo ir vidaus reikalai) prašoma 2018 m. spalio 11–12 d. posėdyje:

- a) patvirtinti bendrą požiūrį dėl kompromisinio teksto, kaip išdėstyta šio dokumento priede;
- b) pritarti, kad šiuo tekstu bus remiamasi derybose su Europos Parlamentu.

2016/0359 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

**dėl prevencinių restruktūrizavimo sistemų, dėl skolų panaikinimo ir draudimo verstis veikla
ir dėl priemonių restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūru
veiksmingumui didinti, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2017/1132**

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 53 ir 114 straipsnius,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,
atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę²,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros,
kadangi:

¹OL C [...], [...], p. [...].

²OL C [...], [...], p. [...].

- (1) šia direktyva siekiama pašalinti naudojimosi pagrindinėmis laisvėmis, pavyzdžiui, kapitalo judėjimo laisve ir įsisteigimo laisve, kliūtis, susidarančias dėl įvairiose šalyse taikomų skirtingų nacionalinės teisės aktų ir prevencinio restruktūrizavimo, nemokumo, **skolų panaikinimo ir draudimo verstis veikla** procedūrų. Šia direktyva siekiama pašalinti tokias kliūtis užtikrinant, kad finansinių sunkumų patiriančios gyvybingos įmonės turėtų galimybę pasinaudoti veiksmingomis nacionalinėmis prevencinio restruktūrizavimo sistemomis, kurios leistų joms tęsti veiklą, kad sąžiningiems **nemokiems arba** per daug įsiskolinusiems verslininkams, praėjus pagrįstam laikotarpiui nuo visiško skolų panaikinimo, būtų suteikta antroji galimybė, ir padidinant restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų veiksmingumą, visų pirma jas sutrumpinant;
- (2) restruktūrizavimas turėtų suteikti galimybę finansinių sunkumų patiriantiems **skolininkams**, pakeitus jų turto ir įsipareigojimų arba jų kapitalo struktūros sudėtį, sąlygas ar struktūrą, be kita ko, pardavus turto ar dalį verslo, **taip pat įgyvendinus veiklos pokyčius**, visiškai arba iš dalies tęsti veiklą. **Jeigu nacionalinėje teisėje nenumatyta kitaip, įgyvendinant veiklos pokyčius, pavyzdžiui, nutraukiant arba keičiant sutartis arba parduodant ar kitaip perleidžiant turtą, turėtų būti laikomasi pagal nacionalinę teisę tokioms priemonėms numatytų bendrųjų reikalavimų, visų pirma civilinės teisės ir darbo teisės normų. Bet koks skolos konvertavimas į nuosavybę turėtų būti taip pat atliekamas taikant nacionalinėje teisėje numatytas apsaugos priemones.** Prevencinio restruktūrizavimo sistemos visų pirma turėtų sudaryti **skolininkams** galimybę restruktūrizuotis ankstyvame etape ir išvengti nemokumo. Tokiomis sistemomis turėtų būti maksimaliai padidinama bendra vertė kreditoriams, savininkams ir visai ekonomikai ir užkertamas kelias bereikalingam darbo ir žinių bei įgūdžių praradimui. Be to, jais turėtų būti užkertamas kelias neveiksnių paskolų kaupimuisi. Vykdamas restruktūrizavimo procesą turėtų būti užtikrinta visų susijusių šalių teisių apsaugos **pusiausvyra**. Kita vertus, negyvybingos įmonės, neturinčios galimybių išlikti, turėtų būti kuo greičiau likviduotos. **Kai finansinių sunkumų patiriantis skolininkas nėra ekonomiškai gyvybingas arba jo ekonominis gyvybingumas nėra lengvai atstatomas, restruktūrizavimo pastangos gali pagreitinti nuostolių susidarymą ir jų kaupimąsi kreditorių, darbuotojų ir kitų suinteresuotųjų subjektų ir visos ekonomikos nenaudai;**

- (3) procedūros, kuriomis finansinių sunkumų patiriantys skolininkai gali pasinaudoti verslui restruktūrizuoti, įvairiose valstybėse narėse yra skirtingos. Kai kuriose valstybėse narėse numatytos vos kelios procedūros, todėl įmonės gali būti restruktūrizuojamos tik palyginti vėlyvame etape, jau vykdant nemokumo procedūras. Kitose valstybėse narėse restruktūrizavimas galimas ankstyvesniame etape, tačiau turimos procedūros yra nepakankamai veiksmingos arba labai formalios, t. y. galimybės rinktis neteismines procedūras yra ribotos. Skiriasi ir įvairių valstybių narių nacionalinės nuostatos dėl antrosios galimybės verslininkams, visų pirma dėl skolų, susidariusių jiems vykdant veiklą, panaikinimo – suteikiami skirtingi skolų panaikinimo laikotarpiai ir skolų panaikinimo suteikimo sąlygos;
- (4) daugelyje valstybių narių bankrutavusiems, bet sąžiningiems verslininkams būti atleistiems nuo skolų ir pradėti verslą iš naujo užtrunka daugiau kaip trejus metus. Dėl neveiksmingų **skolų panaikinimo ir draudimo verstis veikla** sistemų verslininkams, norintiems po pagrįsto laikotarpio pradėti verslą iš naujo, tenka perkelti veiklą į kitos jurisdikcijos teritoriją, o dėl to ir jų kreditoriai, ir patys skolininkai patiria daug papildomų išlaidų. Ilgai galiojantys sprendimai dėl draudimo verstis veikla, dažnai priimami vykdant skolų panaikinimo procedūrą, trukdo pasinaudoti laisve pradėti savarankišką verslą ir juo verstis;
- (5) keliose valstybėse narėse taikomos pernelyg ilgos restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūros yra svarbus veiksnys, lemiantis žemus reikalavimų patenkinimo lygius ir atgrasantis investuotojus nuo verslo tokiose jurisdikcijos teritorijose, kuriose procedūros gali užtrukti per ilgai;
- (6) dėl visų šių skirtumų investuotojai patiria daugiau išlaidų vertindami riziką, susijusią su skolininkų vienoje ar daugiau valstybių narių patiriamais finansiniais sunkumais, ir išlaidas, skiriamas restruktūrizuoti bendrovėms, turinčioms padalinių, kreditorių ar turto kitose valstybėse narėse, o taip visuomet yra restruktūrizuojant tarptautines bendrovių grupes. Daug investuotojų netikrumą dėl nemokumo taisyklių arba ilgų ar sudėtingų nemokumo procedūrų kitoje šalyje riziką nurodo kaip vieną iš pagrindinių priežasčių neinvestuoti arba neužmegzti verslo santykių su partneriu už savo šalies ribų;

- (7) dėl šių skirtumų susiklosto nevienodos naudojimosi kreditais sąlygos ir netolygūs reikalavimų patenkinimo lygiai. Todėl didesnis teisės aktų suderinimas restruktūrizavimo, nemokumo, **skolų panaikinimo ir draudimo verstis veikla** srityse yra būtinas, kad apskritai gerai veiktų bendroji rinka ir visų pirma veiktų kapitalo rinkų sąjunga;
- (8) taip pat reiktų išvengti papildomų rizikos vertinimo ir tarpvalstybinio vykdymo išlaidų, kurias patiria kreditoriai, kai per daug įsiskolinę verslininkai persikelia į kitą valstybę narę, kad **skolų panaikinimas** jiems būtų suteiktas per gerokai trumpesnę laikotarpį. Reiktų mažinti ir papildomas verslininkų išlaidas, kurias jie, norėdami, kad jų **skolos būtų panaikintos**, patiria dėl būtinybės persikelti į kitą valstybę narę. Be to, kliūtys, kylančios dėl ilgai galiojančių draudimų verstis veikla, susijusių su per dideliu verslininko įsiskolinimu, slopina verslumą;
- (9) kliūčių, trukdančių naudotis pagrindinėmis laisvėmis, kyla ne tik grynai tarpvalstybinėse situacijose. Vis labiau tarpusavyje susietoje bendrojoje rinkoje, kurioje laisvai juda prekės, paslaugos, kapitalas ir darbuotojai ir kurioje vis svarbesnis tampa skaitmeninis dėmuo, labai nedaug įmonių, atsižvelgiant į visus svarbius aspektus, kaip antai pagrindinius klientus, tiekimo grandinę, veiklos sritį, pagrindinius investuotojus ir kapitalą, yra išimtinai nacionalinės. Net grynai nacionaliniai nemokumo atvejai gali daryti poveikį bendrosios rinkos veikimui, nes egzistuoja vadinamasis nemokumo domino efektas, kai vieno **skolininko** nemokumas gali paskatinti kitų nemokumą tiekimo grandinėje;

- (10) Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 2015/848³ sprendžiami jurisdikcijos, pripažinimo ir vykdymo, taikytinos teisės ir bendradarbiavimo tarpvalstybinėse nemokumo bylose, taip pat nemokumo registrų susiejimo klausimai. Į jo taikymo sritį patenka prevencinės procedūros, kuriomis siekiama atgaivinti ekonomiškai gyvybingus skolininkus, taip pat procedūros, kuriomis verslininkams suteikiama antroji galimybė. Tačiau Reglamentu (ES) Nr. 2015/848 neišspręsta šių nacionalinėje teisėje numatytų procedūrų skirtumų problema. Be to, priemonė, kuri taikoma tik tarpvalstybiniams nemokumo atvejams, nepašalintų visų laisvo judėjimo kliūčių, o investuotojams būtų neįmanoma iš anksto nustatyti, ar galimi skolininko finansiniai sunkumai ateityje būtų tarpvalstybinio, ar vidaus pobūdžio. Todėl būtina aptarti ne tik teismo bendradarbiavimo klausimus ir nustatyti materialiuosius būtiniausius standartus, **taikomus verslininkams skirtoms prevencinio restruktūrizavimo procedūroms ir skolų panaikinimo procedūroms;**
- (10a) **šia direktyva neturėtų būti daromas poveikis Reglamentu ES 2015/848 taikymo sričiai. Siekiama, kad ji būtų visiškai suderinama su Reglamentu (ES) 2015/848 ir jį papildytų, nustatant reikalavimą, kad valstybės narės įgyvendintų prevencinio restruktūrizavimo procedūras, atitinkančias tam tikrus būtiniausius veiksmingumo principus. Joje nekeičiamas Reglamente (ES) 2015/848 priimtas požiūris, kad valstybės narės turėtų galimybę išlaikyti ar įdiegti procedūras, neatitinkančias paskelbimo pripažinimo ir pranešimo tikslais pagal Reglamentu (ES) 2015/848 A priedą sąlygas. Nors direktyva nereikalaujama, kad į jos taikymo sritį patenkančios procedūros atitiktų visas pranešimo pagal Reglamentu (ES) 2015/848 A priedą sąlygas, ja siekiama palengvinti į jos taikymo sritį patenkančių procedūrų tarpvalstybinį pripažinimą ir vykdymą;**

³ 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/848 dėl nemokumo bylų, (OL L 141, 2015 6 5, p. 19).

- (11) svarbu sumažinti tiek skolininkų, tiek kreditorių dėl restruktūrizavimo patiriamas išlaidas. Todėl reikėtų mažinti skirtumus, trukdančius ankstyvuoju etapu restruktūrizuoti finansinių sunkumų patiriančius gyvybingus **skolininkus** ir suteikti sąžiningiems verslininkams **skolos panaikinimo** galimybę. Tai turėtų padidinti skaidrumą, teisinį tikrumą ir nuspėjamumą Sąjungoje. Be to, tai turėtų užtikrinti didžiausią įmanomą skolų susigrąžinimą visų tipų kreditoriams ir investuotojams ir skatinti tarpvalstybines investicijas. Nuoseklesnis reglamentavimas taip pat turėtų leisti lengviau restruktūrizuoti bendrovių grupes, neatsižvelgiant į tai, kur tos grupės nariai yra Sąjungoje;
- (12) kliūčių, trukdančių veiksmingai restruktūrizuoti gyvybingus finansinių sunkumų patiriančius **skolininkus**, panaikinimas padėtų mažinti prarandamų darbo vietų skaičių ir kreditorių nuostolius tiekimo grandinėje, išsaugoti žinias ir įgūdžius ir taip pasitarnauti visai ekonomikai. Jei verslininkams būtų lengviau taikomas **skolų panaikinimas**, jie nebūtų atskirti nuo darbo rinkos ir, pasimokę iš patirties, galėtų iš naujo imtis verslo. Galiausiai, sutrumpinus restruktūrizavimo procedūras padidėtų kreditorių reikalavimų patenkinimo lygiai, nes paprastai laikui bėgant **skolininko** vertė tik dar labiau mažėja. Be to, veiksmingos nemokumo sistemos leistų geriau įvertinti skolinimo ir skolinimosi sprendimų riziką, sklandžiau prisitaikyti **nemokiems ar** per daug įsiskolinusiems **skolininkams** ir kuo labiau sumažinti ekonomines ir socialines sąnaudas, susijusias su jų finansinio įsiskolinimo mažinimo procedūromis. **Šia direktyva numatoma, kad valstybės narės gali lanksčiai taikyti šiuos bendrus principus ir kartu laikytis nacionalinių teisinių sistemų. Valstybės narės gali nacionalinėse teisinėse sistemose išsaugoti arba nustatyti kitas prevencinio restruktūrizavimo sistemas;**

- (13) nuoseklesnis Sąjungos lygmens požiūris visų pirma turėtų būti naudingas **labai mažoms**, mažosioms ir vidutinėms įmonėms, nes jos neturi būtinų išteklių padengti dideles restruktūrizavimo išlaidas ir pasinaudoti veiksmingesnėmis restruktūrizavimo procedūromis, taikomomis kai kuriose valstybėse narėse. **Apibrėždamos labai mažas, mažasias ir vidutines įmones, valstybės narės galėtų deramai atsižvelgti į 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2013/34/ES dėl tam tikrų rūšių įmonių metinių finansinių ataskaitų, konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir susijusių pranešimų, kuria iš dalies keičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/43/EB ir panaikinamos Tarybos direktyvos 78/660/EEB ir 83/349/EEB, arba 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendaciją dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžimo. Labai mažos, mažosios ir vidutinės įmonės, ypač patiriančios finansinių sunkumų, dažnai neturi lėšų profesionalioms konsultacijoms, todėl reikėtų įdiegti ankstyvojo perspėjimo priemones, kuriomis skolininkai būtų įspėjami, kad turi skubiai imtis veiksmų. Valstybės narės galėtų pačios parengti tokias priemones arba palikti tai padaryti privačiajam sektoriui su sąlyga, kad būtų pasiektas tikslas.** Be to, siekiant padėti tokiems **skolininkams** restruktūrizuotis nedidelėmis sąnaudomis, nacionaliniu lygmeniu reikėtų parengti ir internete pateikti **išsamius** restruktūrizavimo planams **rengti skirtus kontrolinius sąrašus, pritaikytus prie labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių poreikių; (...)**

- (14) į šios direktyvos taikymo sritį tikslinga neįtraukti draudimo ir perdraudimo įmonių, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/138/EB⁴ 13 straipsnio 1 ir 4 punktuose, kredito įstaigų, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 575/2013⁵ 4 straipsnio 1 dalies 1 punkte, investicinių įmonių ir kolektyvinio investavimo subjektų, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies 2 ir 7 punktuose, pagrindinių sandorio šalių, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 648/2012⁶ 2 straipsnio 1 punkte, centrinių vertybinių popierių depozitoriumų, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 909/2014⁷ 2 straipsnio 1 punkte ir kitų finansų įstaigų ir subjektų, išvardytų Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/59/ES⁸ 1 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje. Šiems subjektams taikomos specialiosios nuostatos, o nacionalinės priežiūros ir pertvarkymo institucijos jų atžvilgiu turi plačius įsikišimo įgaliojimus. **Į šios direktyvos taikymo sritį taip pat galėtų būti tikslinga neįtraukti kitų finansines paslaugas teikiančių finansų subjektų, kuriems taikoma speciali tvarka, pagal kurią nacionalinės priežiūros ar pertvarkymo institucijos turi į pirmiau minėtus panašius, plačiai siekiančius įsikišimo įgaliojimus. Dėl panašių sumetimų taip pat tikslinga į šios direktyvos taikymo sritį neįtraukti viešųjų įstaigų pagal nacionalinę teisę. Valstybės narės taip pat galėtų nustatyti, kad prevencinio restruktūrizavimo sistemomis gali naudotis tik juridiniai asmenys. Valstybėse narėse, turinčiose skirtingas teisės sistemas, kuriose tos pačios rūšies subjektas turi kitokį juridinį statusą tose teisės sistemose, galėtų būti taikomas vienas vienodas režimas visų šių rūšių subjektams;**

⁴ 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/138/EB dėl draudimo ir perdraudimo veiklos pradėjimo ir jos vykdymo (Mokumas II) (OL L 335, 2009 12 17, p. 1).

⁵ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 dėl prudenčių reikalavimų kredito įstaigoms ir investiciniams įmonėms ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 176, 2013 6 27, p. 1).

⁶ 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 dėl ne biržos išvestinių finansinių priemonių, pagrindinių sandorio šalių ir sandorių duomenų saugyklų (OL L 201, 2012 7 27, p. 1).

⁷ 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 909/2014 dėl atsiskaitymo už vertybinius popierius gerinimo Europos Sąjungoje ir centrinių vertybinių popierių depozitoriumų, kuriuo iš dalies keičiamos direktyvos 98/26/EB ir 2014/65/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 236/2012 (OL L 257, 2014 8 28, p. 1).

⁸ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/59/ES, kuria nustatoma kredito įstaigų ir investicinių įmonių gaivinimo ir pertvarkymo sistema ir iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 82/891/EEB, direktyvos 2001/24/EB, 2002/47/EB, 2004/25/EB, 2005/56/EB, 2007/36/EB, 2011/35/ES, 2012/30/ES bei 2013/36/ES ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 1093/2010 bei (ES) Nr. 648/2012 (OL L 173, 2014 6 12, p. 190).

- (15) per didelis vartotojų įsiskolinimas kelia rimtų ekonominių ir socialinių problemų ir yra glaudžiai susijęs su skolų naštos mažinimu. Be to, dažnai nėra įmanoma aiškiai atskirti, kurios verslininko skolos yra vartojimo skolos, o kurios verslo. Verslininkams suteikiamos antrosios galimybės priemonės nebūtų veiksmingos, jei verslininkui, siekiančiam asmeninių verslo skolų ir asmeninių ne verslo skolų panaikinimo, reikėtų vykdyti kelias atskiras procedūras, kurių taikymo sąlygos ir skolos panaikinimo laikotarpiai skirtingi. Todėl, nors šioje direktyvoje nenustatomos privalomosios nuostatos dėl per didelio vartotojų įsiskolinimo, valstybės narės **taip pat gali** nuostatas dėl skolų panaikinimo taikyti ir vartotojams;
- (16) kuo anksčiau skolininkas nustato savo finansinius sunkumus ir imasi atitinkamų veiksmų, tuo didesnė tikimybė išvengti gresiančio nemokumo, o jei įmonės gyvybingumui padaryta nepataisoma žala – tinkamai ir veiksmingai atlikti likvidavimo procesą. Todėl turi būti teikiama aiški, **naujausia, nuosekli ir patogi naudoti** informacija apie galimas prevencines restruktūrizavimo procedūras ir **vieną ar kelias** ankstyvojo perspėjimo priemones, kuriomis skolininkai, susidūrę su finansiniais sunkumais, būtų skatinami kuo anksčiau imtis veiksmų. Tarp galimų ankstyvojo perspėjimo priemonių **galėtų** būti **įspėjimo mechanizmai, kai skolininkas nėra įvykdeš tam tikrų rūšių mokėjimų, arba viešųjų ar privačiųjų organizacijų konsultavimo paslaugos (...)**. Be to, svarbios informacijos turinčios trečiosios šalys, kaip antai apskaitininkai, mokesčių ir socialinės apsaugos institucijos (...) pagal nacionalinę teisę galėtų būti skatinami atkreipti **skolininko** dėmesį į neigiamą tendenciją. **Valstybės narės galėtų pritaikyti ankstyvojo perspėjimo priemones priklausomai nuo bendrovės dydžio ir galėtų nustatyti specialias ankstyvojo perspėjimo nuostatas didesnėms bendrovėms ir grupėms, atsižvelgdamos į jų ypatumus. Šia direktyva nenustatoma atsakomybė valstybėms narėms už galimus nuostolius, patirtus dėl restruktūrizavimo mechanizmų, kurie pradėti taikyti dėl tokių ankstyvojo perspėjimo priemonių;**

- (17) restruktūrizavimo sistema turėtų suteikti skolininkams, **įskaitant juridinius asmenis ir, jei taip numatyta pagal nacionalinę teisę, fizinius asmenis ir įmonių grupes**, galimybę finansinius sunkumus išspręsti ankstyvuoju etapu, kai tikėtina, kad dar galima išvengti nemokumo ir užtikrinti jų verslo tęstinumą. Restruktūrizavimo sistema turėtų būti galima pasinaudoti prieš skolininkui tampa nemokiu pagal nacionalinę teisę, t. y. kol skolininkas dar neatitinka kolektyvinio nemokumo procedūros, pagal kurią paprastai skolininkui visiškai atimama teisė disponuoti savo turtu ir paskiriamas likvidatorius, taikymo sąlygų **pagal nacionalinę teisę**. (...) Siekiant išvengti piktnaudžiavimo procedūra, skolininko finansiniai sunkumai turėtų reikšti nemokumo tikimybę, o restruktūrizavimo planu turėtų būti galima užkirsti kelią skolininko nemokumui ir užtikrinti įmonės gyvybingumą. **Valstybės narės galėtų nustatyti, ar reikalavimai, kurie tampa įvykdytini arba atsiranda po prašymo taikyti procedūrą pateikimo ar pradėjus taikyti procedūrą, būtų priskiriami prevencinėms restruktūrizavimo priemonėms arba atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymui. Valstybės narės gali laisvai nuspręsti, ar atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas daro poveikį reikalavimams taikomoms palūkanoms;**
- (17a) valstybės narės galėtų nustatyti gyvybingumo testavimą, kaip sąlygą pasinaudoti šia direktyva numatyta restruktūrizavimo procedūra. Toks testavimas turi būti atliekamas nedarant žalos skolininko turtui, o tai galėtų reikšti, be kita ko, kad suteikiamas tarpinis sustabdymas arba kad įvertinimas atliekamas nepagrįstai nedelsiant. Vis dėlto, reikalavimu nedaryti žalos neatmetama galimybė reikalauti iš skolininkų įrodyti savo gyvybingumą savo sąskaita;
- (17b) valstybės narės galėtų į šia direktyva numatytą prevencinio restruktūrizavimo sistemų taikymo sritį įtraukti ir tuos atvejus, kai skolininkas susiduria su nefinansiniais sunkumais, jei dėl tokių sunkumų kyla reali ir rimta grėsmė skolininko faktiniam ar būsimam gebėjimui sumokėti savo skolas suėjus jų grąžinimo terminui. Su tokios grėsmės nustatymu susijęs laikotarpis gali trukti kelis mėnesius ar net ilgesnį laikotarpį, siekiant atsižvelgti į atvejus, kai skolininkas susiduria su nefinansiniais sunkumais, dėl kurių kyla grėsmė jo įmonės, kaip veikiančio verslo, statusui, o vidutinės trukmės laikotarpiu – jo likvidumui. Taip galėtų būti, pavyzdžiui, tuo atveju, jei skolininkas prarado sandorį, kuris jam buvo itin svarbus;

- (18) kad didėtų veiksmingumas, būtų mažiau delsiama ir mažėtų išlaidos, nacionalinėse prevencinio restruktūrizavimo sistemose turėtų būti numatytos lanksčios procedūros. **Įgyvendinant šios direktyvos nuostatas įvairiose restruktūrizavimo sistemos procedūrose, turėtų būti užtikrinta galimybė skolininkui pasinaudoti visomis šia direktyva numatytais teisėmis ir apsaugos priemonėmis siekiant išvengti restruktūrizavimo. Išskyrus pagal šią direktyvą reikalaujamo teisminių ar administracinių institucijų privalomo dalyvavimo atvejus, valstybės narės galėtų dalyvauti (...) tik tais atvejais, kai tai yra būtina ir proporcinga, atsižvelgdamos, be kita ko, į tikslą apsaugoti skolininkų ir paveikiamų šalių teises ir interesus ir į tikslą mažiau delsti taikant procedūras ir sumažinti jų išlaidas. Kai pagal nacionalinę teisę kreditoriams leidžiama inicijuoti restruktūrizavimo procedūrą, valstybės narės galėtų reikalauti, kad išankstinė procedūros inicijavimo sąlyga būtų skolininko sutikimas;**
- (18a) siekiant išvengti nereikalingų išlaidų, atsižvelgti į ankstyvą procedūros pobūdį ir **paskatinti skolininkus teikti prašymus dėl prevencinio restruktūrizavimo ankstyvame finansinių sunkumų etape**, iš esmės **skolininkams** turėtų būti leista patiems kontroliuoti savo turtą ir vykdyti kasdienę įmonės veiklą. Restruktūrizavimo specialisto – deryboms dėl restruktūrizavimo plano **remti** arba skolininko veiksmams **prižiūrėti (...)** – skyrimas neturėtų būti privalomas kiekvienu atveju, bet kiekvienu atveju priklausyti nuo aplinkybių arba skolininko konkrečių poreikių. (...) Nepaisant to, (...) **valstybės narės galėtų nuspręsti, kad restruktūrizavimo specialisto skyrimas yra visada būtinas tam tikromis aplinkybėmis, (...) pavyzdžiui, kai skolininkui (...) taikomas bendras atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas, kai (...) restruktūrizavimo planą turi patvirtinti teisminė arba administracinė institucija taikydama prieštaraujančių kreditorių grupių nuomonės nepaisymo mechanizmą arba kai restruktūrizavimo plane numatytos priemonės, turinčios poveikį darbuotojų teisėms, kai skolininkas arba jo vadovaujantys darbuotojai verslo santykiuose veikė nesąžiningai, nusikalstamai arba žalingai arba kai vienintelis skyrimo tikslas yra padėti parengti restruktūrizavimo planą arba dėl jo derėtis;**

- (19) skolininkas turėtų galėti **pasinaudoti** laikinu atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymu, kuris būtų suteikiamas teisminės arba administracinės institucijos arba teisės aktų nustatyta tvarka (...) siekiant remti derybas dėl restruktūrizavimo plano, skolininkui suteikiant galimybę derybų metu toliau vykdyti veiklą arba išsaugoti savo turto vertę. Jei taip numatyta nacionalinėje teisėje, sustabdymas taip pat galėtų būti taikomas užtikrinimą teikiančių trečiųjų šalių, įskaitant garantus ir įkaitų teikėjus, atžvilgiu. Tačiau valstybės narės galėtų numatyti, kad teisminės ar administracinės institucijos galėtų atsisakyti suteikti atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymą, kai toks sustabdymas nėra būtinas arba kai jis neatitinka tikslo remti derybas. Veiksniai, kurie gali būti laikomi atsisakymo pagrindu, galėtų apimti nepakankamą reikalingų kreditorių daugumų paramą arba, kai taip numatyta pagal nacionalinę teisę, skolininko faktinį negebėjimą sumokėti skolas suėjus jų gražinimo terminui. Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas vykdyti procedūrą arba ją pagreitinti, valstybės narės turėtų galėti nustatyti galimas atmesti prielaidas, kad esama atsisakymo pagrindu, kai, pavyzdžiui, skolininko elgesys yra skolininkui, negebančiam sumokėti skolų suėjus jų terminui, būdingas elgesys, kaip antai įsipareigojimų nevykdymas dideliu mastu darbuotojų arba mokesčių ar socialinės apsaugos įstaigų atžvilgiu, arba kai verslininkas ar esama bendrovės vadovybė yra įvykdę nusikaltimą ir dėl to yra pagrindo manyti, kad kreditorių dauguma nepritaris derybų pradėjimui;
- (19a) vykdymo užtikrinimo sustabdymas galėtų būti bendras, t. y. taikytinas visiems kreditoriams, arba nukreiptas į atskirus kreditorius arba kreditorių kategorijas. **Tinkamai apibrėžtomis aplinkybėmis valstybės narės sustabdymo taikymo sričiai galėtų nepriskirti tam tikrų reikalavimų arba reikalavimų kategorijų, pavyzdžiui, reikalavimų, užtikrintų turtu, kurio nelikus nekiltų pavojus verslo restruktūrizavimui, arba kreditorių, kurių atžvilgiu sustabdymas sukurtų nepagrįstą jų interesų pažeidimą, pavyzdžiui, nekompensuojamus nuostolius arba įkaito nuvertėjimą, reikalavimų;**

(19b) siekiant užtikrinti teisingą skolininko ir kreditorių teisių pusiausvyrą, sustabdymas turėtų **būti taikomas ne ilgiau kaip** keturis mėnesius. Tačiau sudėtingais restruktūrizavimo atvejais gali prireikti daugiau laiko. Valstybės narės **galėtų** nuspręsti, kad (...) teisminė ar administracinė institucija **galėtų** pratęsti **pirminį sustabdymo laikotarpį tinkamai apibrėžtomis aplinkybėmis, kurios galėtų apimti derybose dėl restruktūrizavimo plano padarytą pažangą, atvejo sudėtingumą, skolininko dydį arba įrodymų, kad planas greičiausiai bus priimtas, buvimą.** (...) Jei teisminė ar administracinė institucija nepriima sprendimo dėl vykdymo užtikrinimo sustabdymo laikotarpio pratęsimo iki to laikotarpio pabaigos, dieną, kada pasibaigia sustabdymo galiojimo terminas, jis netenka galios. Teisinio tikrumo sumetimais visas sustabdymo laikotarpis turėtų būti ne ilgesnis kaip dvylika mėnesių. **Nukrypstant nuo dvylikos mėnesių laikotarpio, kai valstybės narės reikalauja, kad restruktūrizavimo planai būtų pateikti teisminei ar administracinei institucijai patvirtinti per aštuonis mėnesius, valstybės narės galėtų numatyti, kad sustabdymas būtų pratęstas iki plano patvirtinimo. Valstybės narės galėtų numatyti neterminuotą sustabdymą tuo atveju, kai skolininkas tampa nemokus pagal nacionalinę teisę. Valstybės narės galėtų nuspręsti, ar trumpalaikiam tarpiniam sustabdymui, kol teisminė ar administracinė institucija priima sprendimą dėl galimybės naudotis prevencinio restruktūrizavimo sistemomis, taikomi terminai pagal šią direktyvą;**

- (20) siekiant užtikrinti, kad kreditoriai **bereikalingai nenukentėtų, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad teisminės ar administracinės institucijos galėtų panaikinti sustabdymą, jei jis nebeatitinka tikslo remti derybas, pavyzdžiui, jei tampa akivaizdu, kad reikiama kreditorių dauguma nepritaria tam, kad derybos būtų tęsiamos. (...) Sustabdymas turėtų būti panaikinamas ir tuo atveju, jei juo nepagrįstai pažeidžiami kreditorių interesai.**
- Valstybės narės galėtų nustatyti, kad atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo panaikinimas galimas tik tais atvejais, kai kreditoriai neturėjo galimybės būti išklaustyti iki sustabdymo įsigaliojimo arba pratęsimo. Be to, jos galėtų numatyti trumpiausią laikotarpį, kurį sustabdymas negali būti panaikintas.** Spręsdamos, ar kreditorių interesai nėra nepagrįstai pažeidžiami, teisminės ar administracinės institucijos **galėtų** atsižvelgti į tai, ar sustabdymas leistų išsaugoti bendrą turto vertę, ar skolininkas veikia piktnaudžiaudamas, siekdamas padaryti žalą arba apskritai pažeisdamas teisėtus kreditorių visumos interesus. **Ši direktyva neapima nuostatų dėl kompensavimo arba garantijų kreditoriams, kurių įkaito vertė sustabdymo metu greičiausiai sumažės.**
- Vieno kreditoriaus arba kreditorių grupės interesai būtų sustabdymu nepagrįstai pažeidžiami, jeigu, pavyzdžiui, tikimybė, kad jų reikalavimai bus patenkinti, dėl sustabdymo taptų daug mažesnė nei tuo atveju, jei sustabdymas **nebūtų taikomas**, arba jei vienas kreditorius atsidurtų blogesnėje padėtyje nei kiti panašioje situacijoje esantys kreditoriai.
- Valstybės narės galėtų nustatyti, kad tuo atveju, kai nustatomas nepagrįstas vieno ar kelių kreditorių arba vienos ar kelių kreditorių grupių interesų pažeidimas, sustabdymas gali būti panaikintas tų kreditorių ar kreditorių grupių atžvilgiu arba visų kreditorių atžvilgiu. Valstybėms narėms paliekama laisvai nuspręsti, kas gali prašyti panaikinti sustabdymą;**

- (21) (...) sustabdžius atskiras vykdymo užtikrinimo priemones, turėtų būti sustabdyta ir skolininko prievolė kreiptis dėl nemokumo procedūros, kuri gali baigtis skolininko likvidavimu, inicijavimo arba tokios procedūros pradėjimas kreditoriaus prašymu. Šios nemokumo procedūros turėtų būti tokios, kurios pagal teisės aktus gali baigtis ne tik skolininko likvidavimu, bet taip pat galėtų baigtis skolininko restruktūrizavimu. Nemokumo procedūros pradėjimo kreditorių prašymu sustabdymas taikomas ne tik tuo atveju, kai valstybės narės numato bendrą atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių, apimančių visus kreditorius, sustabdymą, bet ir tuo atveju, kai nacionalinėje teisėje numatyta galimybė taikyti ribotą atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymą tik ribotam kreditorių skaičiui. Nepaisant to, valstybės narės galėtų numatyti, kad nemokumo procedūras būtų galima pradėti valstybės institucijų, kurios veikia ne kaip kreditorius, pavyzdžiui, prokuroro, prašymu bendrojo intereso labui. Valstybės narės galėtų nukrypti nuo šių taisyklių, kai skolininkas netenka gebėjimo sumokėti skolų suėjus jų gražinimo terminui, su sąlyga, kad teisminė arba administracinė institucija galėtų išsaugoti sustabdymo teigiamą poveikį, jei, atsižvelgiant į to atvejo aplinkybes, nemokumo procedūros, kuri galėtų baigtis skolininko likvidavimu, pradėjimas neatitiktų kreditorių bendrojo intereso;
- (22) skolininkui pradėjus nemokumo procedūrą, kai kurie tiekėjai gali pasinaudoti savo sutartine teise nutraukti tiekimo sutartį vien nemokumo pagrindu (vadinamosios *ipso facto* sąlygos), **net jei skolininkai yra tinkamai įvykdę savo prievoles**. Taip gali atsitikti ir skolininkui pateikus prašymą dėl prevencinio restruktūrizavimo priemonių. Kai tokiomis nuostatomis pasinaudojama, nors skolininkas tik derasi dėl restruktūrizavimo plano, prašo sustabdyti vykdymo užtikrinimo priemones ar atlieka kitą su sustabdymu susijusį veiksma, ankstyvas sutarties nutraukimas gali turėti neigiamos įtakos skolininko verslui ir įmonės gelbėjimo sėkmei. Todėl **tokiais atvejais** būtina užtikrinti, kad kreditoriams (...) nebūtų leidžiama naudotis *ipso facto* sąlygomis, kuriose būtų daroma nuoroda į derybas dėl restruktūrizavimo plano, sustabdymą ar bet kurį panašų su sustabdymu susijusį veiksma;

- (22a) valstybės narės galėtų numatyti, kad kreditoriams, kuriems taikomas sustabdymas ir kurių reikalavimai atsirado pirmiau nei sustabdymas ir dar nėra skolininko sumokėti, neleidžiama sustabdymo laikotarpiu atsisakyti vykdyti vykdytiną sutartį ar ją nutraukti, anksčiau laiko užbaigti ar kitaip keisti, jeigu skolininkas vykdo savo prievolę pagal tokias sutartis, kurių terminas sueina sustabdymo laikotarpiu. Ankstyvas nutraukimas keltų pavojų įmonės gebėjimui tęsti veiklą vykstant deryboms dėl restruktūrizavimo, ypač jei tai būtų sutartys dėl būtinųjų išteklių, kaip antai dujų, elektros energijos, vandens tiekimo, telekomunikacijų ir mokėjimo kortele paslaugų;
- (23) (...) šia direktyva nustatomi būtiniausi restruktūrizavimo plano turinio standartai. Tačiau valstybės narės galėtų reikalauti pateikti papildomų paaiškinimų restruktūrizavimo plane, pavyzdžiui, susijusių su kriterijais, pagal kuriuos yra sugrupuoti kreditoriai, nes jie gali būti svarbūs tuo atveju, kai skola yra užtikrinta tik iš dalies;
- (24) (...) bet kuriam kreditoriui, kuriam daro poveikį restruktūrizavimo planas ir, jei leidžiama nacionalinėje teisėje, dalininkams turėtų būti suteikta teisė balsuoti dėl restruktūrizavimo plano priėmimo. **Valstybės narės galėtų numatyti ribotas šios taisyklės išimtis.** Šalys, kurioms restruktūrizavimo planas poveikio nedaro, neturėtų turėti teisės balsuoti dėl šio plano, ir tvirtinant bet kokį planą neturi būti reikalingas jų pritarimas. Balsavimas gali vykti pagal formalią balsavimo procedūrą arba paveikiamų šalių konsultavimosi ir susitarimo susidarius reikiamai daugumai būdu. Tačiau jei balsavimas vyksta (...) susitarimo **susidarius reikiamai daugumai** būdu, paveikiamoms šalims, **kurios nedalyvavo tame susitarime**, vis dėlto **galėtų** būti suteikta galimybė prisijungti prie restruktūrizavimo plano;

- (25) siekiant užtikrinti, kad iš esmės panašios teisės būtų vertinamos teisingai ir kad restruktūrizavimo planai galėtų būti priimami nepagrįstai nepažeidžiant paveikiamų šalių teisių, paveikiamų šalių reikalavimai turėtų būti vertinami suskirsčius juos į atskiras grupes pagal nacionalinėje teisėje nustatytus grupių sudarymo kriterijus. **Grupių sudarymas – paveikiamų šalių grupavimas siekiant priimti planą, atliekamas taip, kad būtų atspindėtos teisės ir paveikiamų reikalavimų ir interesų pirmumo eilė.** Mažų mažiausiai užtikrinimo priemonės turintys ir jų neturintys kreditoriai visada turėtų būti išskirti į atskiras grupes, tačiau valstybės narės galėtų reikalauti, kad būtų sudaromos daugiau nei dvi kreditorių grupės, įskaitant skirtingas kreditorių, turinčių užtikrinimo priemonių ir jų neturinčių, grupes ir kreditorių, turinčių antraeilį reikalavimų, grupes. Valstybės narės taip pat galėtų atskiroms grupėms priskirti kitų rūšių kreditorius, neturinčius pakankamai bendro intereso, pavyzdžiui, mokesčių arba socialinės apsaugos institucijas. Nacionalinėje teisėje galėtų būti numatyta, kad užtikrinti reikalavimai gali būti suskirstyti į užtikrintas ir neužtikrintas dalis vadovaujantis įkaito vertinimu. Be to, nacionalinėje teisėje taip pat galėtų būti numatyta specialių nuostatų, pagal kurias grupės sudaromos taip, kad būtų naudingos nediversifikuotiems ar dėl kitų priežasčių itin pažeidžiamiems kreditoriams, pavyzdžiui, darbuotojams ar smulkiesiems tiekėjams;
- (25a) valstybės narės galėtų numatyti, kad skolininkų, kurie yra labai mažos, mažosios ir vidutinės įmonės, atveju dėl jų palyginti paprastos kapitalo struktūros, galima padaryti išimtį prievolei sudaryti atskiras kreditorių grupes. Tais atvejais, kai labai mažos, mažosios ar vidutinės įmonės pasirenka naudoti tik vieną balsavimo grupę ir ši grupė balsuoja prieš planą, laikantis bendrųjų šios direktyvos principų skolininkai gali pateikti kitą planą;
- (25b) bet kuriuo atveju nacionaliniuose įstatymuose turėtų būti užtikrinta, kad būtų deramai atsižvelgiama į aspektus, kurie yra itin svarbūs kreditorių grupių sudarymo tikslais, kaip antai į susijusių šalių reikalavimus, ir juose turėtų būti nuostatų, kuriomis reguliuojami sąlyginių reikalavimų ir ginčijamų reikalavimų klausimai. Nacionalinėje teisėje galėtų būti reglamentuojama, kaip ginčijami reikalavimai yra traktuojami balsavimo teisių paskirstymo tikslais. Kai pateikiamas tvirtinti restruktūrizavimo planas, teisminė ar administracinė institucija turėtų patikrinti grupių sudarymą, įskaitant kreditorių, kuriems planas daro poveikį, atrinkimą, tačiau valstybės narės galėtų nustatyti, kad šios institucijos grupių sudarymą gali tikrinti ir ankstesniu etapu, jei plano teikėjas iš anksto paprašo pritarimo ar konsultacijos;

- (26) nacionalinėje teisėje turėtų būti nustatytos reikiamos daugumos, siekiant užtikrinti, kad paveikiamų šalių mažuma kiekvienoje grupėje negalėtų sukliudyti priimti restruktūrizavimo plano, kuriuo nėra nepagrįstai pakenkiama jų teisėms ir interesams. Be daugumos taisyklės, suvaržančios prieštaraujančius užtikrinimo priemonę turinčius kreditorius, ankstyvas restruktūrizavimas daugeliu atvejų nebūtų įmanomas, pavyzdžiui, kai reikalingas finansinis restruktūrizavimas, nors šiaip įmonė gyvybinga. Kad šalys galėtų daryti įtaką priimant restruktūrizavimo planus, kuri būtų proporcinga jų interesui įmonėje, reikiama dauguma turėtų būti nustatyta atsižvelgiant į kiekvienos grupės kreditorių reikalavimų arba dalininkų interesų sumą. **Be to, valstybės narės galėtų reikalauti kiekvienos grupės paveikiamų šalių skaičiaus daugumos. Valstybės narės galėtų nustatyti taisykles, susijusias su teise balsuoti turinčiomis paveikiamomis šalimis, kurios tinkamai nesinaudoja savo teise balsuoti arba joms nėra atstovaujama, pavyzdžiui, dėl jų įskaičiavimo nustatant dalyvavimo ribinę vertę arba apskaičiuojant daugumą. Valstybės narės taip pat gali laisvai numatyti dalyvavimo balsavime ribinę vertę;**
- (27) kreditorių geriausių interesų kriterijus leidžia užtikrinti, kad nė vienas prieštaraujantis kreditorius dėl restruktūrizavimo plano neatsidurtų blogesnėje padėtyje **nei, viena vertus,** likvidavimo atveju, nepaisant to (...), ar likviduojant būtų perduodamos turto dalys, ar visa įmonė kaip veikiantis verslas, **nei, kita vertus, kito geriausio alternatyvaus scenarijaus atveju, jei restruktūrizavimo planas nebūtų patvirtintas. Valstybės narės turėtų galėti pasirinkti vieną iš šių dviejų ribinių verčių įgyvendindamos šį kriterijų nacionalinėje teisėje.** Šis kriterijus turėtų būti taikomas bet kuriuo atveju, kai planas turi būti patvirtintas, kad taptų privalomas prieštaraujantiems kreditoriams arba, tam tikrais atvejais, prieštaraujančioms kreditorių grupėms. **Pritaikius kreditorių geriausių interesų kriterijų, kai valstybės instituciniai kreditoriai turi privilegijuotą statusą pagal nacionalinę teisę, plane negali būti numatytas visiškas arba dalinis jų reikalavimų panaikinimas;**

(28) restruktūrizavimo planas visada turėtų būti laikomas priimtu, jeigu reikiama dauguma kiekvienoje paveikiamoje grupėje jam pritaria, tačiau jei reikiama dauguma kiekvienoje paveiktojoje grupėje jam nepitaria, jis vis tiek **galėtų** būti patvirtintas teisminės arba administracinės institucijos **skolininko siūlymu arba skolininkui sutikus**. **Juridinio asmens atveju valstybės narės turėtų galėti nuspręsti, ar šiuo tikslu skolininkas turėtų būti suprantamas kaip juridinio asmens valdyba ar kaip tam tikra akcininkų arba dalininkų dauguma. Kad planas būtų patvirtintas prieštaraujančių kreditorių grupių nuomonės nepaisymo atveju, jam turi pritari bent jau viena paveikiama arba žalą patirianti kreditorių grupė arba paveikiamų šalių balsuojančių grupių dauguma su sąlyga, kad bent viena iš šių grupių yra užtikrinimo priemonę turinčių kreditorių grupė arba turi pirmumą paprastųjų užtikrinimo priemonės neturinčių kreditorių grupės atžvilgiu (kreditorių grupių nuomonės nepaisymo mechanizmas). Pirmuoju atveju valstybės narės galėtų padidinti planui patvirtinti reikiamų grupių skaičių, nebūtinai reikalaujant, kad visos šios grupės turėtų, įvertinus skolininką kaip veikiančią verslą, gauti mokėjimą arba išsaugoti bet kokį interesą, arba, kad, kai tai numatyta pagal nacionalinę teisę, jų atžvilgiu galėtų būti pagrįstai laikoma, kad jos gautų mokėjimą arba išsaugotų bet kokį interesą, jei pagal nacionalinę teisę būtų taikomas įprastas likvidavimo prioritetų eiliškumas. Tačiau valstybės narės neturėtų reikalauti visų grupių sutikimo. Tai reiškia, kad, kai yra tik dvi kreditorių grupės, bent jau vienos grupės sutikimas turėtų būti laikomas pakankamu, jeigu yra įvykdytos ir kitos prieštaraujančių kreditorių grupių nuomonės nepaisymo mechanizmo taikymo sąlygos. Kreditoriai laikomi patiriančiais žalą, kai sumažėja jų reikalavimų vertė;**

(28a) taikydamos prieštaraujančių kreditorių grupių nuomonės nepaisymo mechanizmą valstybės narės turėtų užtikrinti, kad siūlomu planu nebūtų nepagrįstai pažeidžiami prieštaraujančių paveikiamų kreditorių grupių interesai ir tokioms prieštaraujančioms grupėms būtų užtikrinta pakankama apsauga. Valstybės narės galėtų tai padaryti užtikrindamos, kad (...) prieštaraujančiai paveikiamų kreditorių grupei būtų sumokama visa reikalavimų suma, jeigu paskesnės eilės grupės kreditoriai gauna išmoką ar išsaugo bet kokią interesą pagal restruktūrizavimo planą. Valstybės narės turėtų galėti veikti savo nuožiūra įgyvendindamos visos reikalavimų sumos sumokėjimo koncepciją, be kita ko, kiek tai susiję su mokėjimo laiku, jei tik apsaugoma reikalavimo pagrindinė suma, o užtikrinimo priemonę turinčių kreditorių atveju – įkaito vertė. Be to, valstybės narės galėtų nuspręsti, kokios yra lygiavertės priemonės, kuriomis galėtų būti patenkinamas visas pirminis reikalavimas. Tikslinga suteikti valstybėms narėms galimybę nukrypti nuo šios taisyklės, pavyzdžiui, kai yra teisinga, kad pagal planą dalininkai išsaugotų tam tikrus interesus, nepaisant to, kad pirmesnės eilės grupė privalo sutikti su reikalavimų sumažinimu, arba kai pagrindiniams tiekėjams, kuriems taikomas atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas, sumokama taikant pirmumą pirmesnės eilės kreditorių grupių atžvilgiu. Kitas būdas – valstybės narės galėtų apsaugoti prieštaraujančią kreditorių grupę, užtikrindamos, kad ji būtų traktuojama bent jau taip pat palankiai, kaip ir bet kuri kita tos pačios pirmumo eilės grupė ir palankiau nei bet kuri paskesnės eilės grupė. Valstybės narės galėtų pasirinkti, kurį iš pirmiau nurodytų apsaugos mechanizmų jos įgyvendintų;

(29) nors akcininkų arba kitų dalininkų teisėti interesai turėtų būti saugomi, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad **jie** negalėtų nepagrįstai **užkirsti kelio** restruktūrizavimo planų, kurie leistų atstatyti skolininko gyvybingumą, priėmimui. **Valstybės narės gali pritaikyti tai, kas būtų nepagrįsta, kad būtų atsižvelgta, *inter alia*, į tai, ar skolininkas yra MVĮ ar didelė įmonė, kad siūlomos restruktūrizavimo priemonės daro poveikį dalininkų teisėms, dalininko tipą, ar skolininkas yra juridinis ar fizinis asmuo arba ar partneriai bendrovėje turi ribotą ar neribotą atsakomybę.** Šio tikslo valstybės narės gali siekti skirtingomis priemonėmis, pavyzdžiui, nesuteikdamos dalininkams teisės balsuoti dėl restruktūrizavimo plano, **ir nenustatydamos**, kad restruktūrizavimo planas (...) turi būti priimamas su sąlyga, kad jam pritartų pinigų negaunantys dalininkai, t. y. dalininkai, kurie, atlikus įmonės vertinimą, pagal įprastą likvidavimo prioritetų eiliškumą negautų jokios išmokos ar kitos naudos. Tačiau jei dalininkai turi teisę balsuoti dėl restruktūrizavimo plano, teisminė ar administracinė institucija turėtų galėti patvirtinti planą, nepaisant vienos ar kelių dalininkų grupių prieštaravimo, pasitelkiant prieštaraujančių kreditorių grupių nuomonės nepaisymo mechanizmą. **Valstybės narės, neleidžiančios dalininkams balsuoti, kreditorių ir dalininkų tarpusavio santykiui neturi taikyti absoliutaus pirmumo taisyklės. Kiti galimi šio reikalavimo įgyvendinimo būdai galėtų būti užtikrinimas, kad restruktūrizavimo priemonėms, kurios turi tiesioginį poveikį dalininkų teisėms ir priklauso tam tikros įstaigos kompetencijai pagal bendrovių teisę, nebūtų taikomi nepagrįstai didelės daugumos reikalavimai ir kad dalininkai neturėtų kompetencijos restruktūrizavimo priemonių, kurios neturi tiesioginio poveikio jų teisėms, atžvilgiu.** Daugiau dalininkų grupių gali prireikti tuomet, jei yra kelių skirtingų rūšių akcijų paketų su skirtingomis teisėmis. Mažųjų ir vidutinių įmonių dalininkai, kurie yra ne paprasti investuotojai, o įmonės savininkai, prisidedantys prie įmonės veiklos kitais būdais, pavyzdžiui, vadovavimo žiniomis, tokiomis sąlygomis gali neturėti akstino restruktūrizuotis. Todėl skolininkams, kurie yra mažosios ir vidutinės įmonės, prieštaraujančių kreditorių grupių nuomonės nepaisymo mechanizmas turėtų likti neprivalomas;

- (30) teisminė arba administracinė institucija turi patvirtinti restruktūrizavimo planą, kad būtų užtikrinta, kad kreditorių teisių ar dalininkų interesų sumažinimas būtų proporcingas restruktūrizavimo naudai ir kad jie turėtų teisę į veiksmingą teisių gynimo priemonę. **Tai ypač reikalinga, jei esama prieštaraujančių paveikiamų šalių arba kai restruktūrizavimo plane yra nuostatų dėl naujo finansavimo priemonių, tačiau valstybės narės galėtų nustatyti, kad teisminės ar administracinės institucijos patvirtinimas reikalingas ir kitais atvejais;**
- (30a) valstybės narės turėtų nustatyti nuostatas siekiant užtikrinti, kad teisminė ar administracinė institucija turėtų (...) **galėti** atmesti planą, jei yra nustatyta, kad numatytas restruktūrizavimas susilpnintų prieštaraujančių kreditorių ar dalininkų teises taip, kad jie atsidurtų prastesnėje padėtyje, nei jie galėtų pagrįstai tikėtis skolininko įmonės likvidavimo atveju, nesvarbu, ar, **atsižvelgiant į konkrečias kiekvieno skolininko aplinkybes,** likviduojant būtų parduodamos turto dalys, ar visa įmonė kaip veikiantis verslas, **arba taip, kad jie atsidurtų prastesnėje padėtyje, nei jie galėtų pagrįstai tikėtis kito geriausio alternatyvaus scenarijaus atveju, jei restruktūrizavimo planas nebūtų patvirtintas.** Tačiau jei planas yra patvirtintas taikant prieštaraujančių kreditorių grupių nuomonės nepaisymo mechanizmą, **turėtų būti daroma nuoroda į tokio scenarijaus atveju naudojamą apsaugos mechanizmą. Kai valstybės narės yra pasirinkusios įvertinti skolininką kaip veikiantį verslą,** nustatant veikiančio verslo vertę atsižvelgiama į skolininko verslą ilguoju laikotarpiu, **o ne į likvidacinę vertę.** Veikiančio verslo vertė paprastai yra didesnė nei likvidacinė vertė, nes ji apskaičiuojama atsižvelgiant į tai, kad įmonė tęsia veiklą ir sutarčių vykdymą su mažiausiai įmanomais sutrikimais, išlaiko finansinių kreditorių, akcininkų ir klientų pasitikėjimą, toliau gauna pajamas ir riboja poveikį darbuotojams;

- (30b) nors, siekiant išvengti vertinimo kiekvienu atveju, nagrinėti, ar laikomasi kreditorių geriausių interesų kriterijaus, teisminė ar administracinė institucija turėtų tik jei tai užginčijama, valstybės narės galėtų numatyti, kad kitos patvirtinimo sąlygos gali būti nagrinėjamos *ex officio*. Valstybės narės gali laisvai nustatyti papildomų sąlygų, kurių būtina laikytis, kad restruktūrizavimo planas būtų patvirtintas, pavyzdžiui, kad dalininkai būtų tinkamai apsaugoti. Teisminės ar administracinės institucijos turėtų galėti atsisakyti patvirtinti restruktūrizavimo planus, kurie neturi pagrįstų perspektyvų užkirsti kelią skolininko nemokumui arba užtikrinti įmonės gyvybingumą. Tačiau valstybės narės neturi užtikrinti, kad toks vertinimas būtų atliekamas *ex officio*;
- (30c) viena iš restruktūrizavimo plano patvirtinimo sąlygų yra pranešimas visoms paveikiamoms šalims. Valstybės narės gali laisvai apibrėžti pranešimo formą ir laiką ir nustatyti nuostatas dėl nežinomų reikalavimų tvarkymo pranešimo tikslais. Jos gali numatyti, kad nepaveikiamos šalys turėtų būti informuotos apie restruktūrizavimo planą;
- (30d) sprendimą dėl verslo vertinimo taikant likvidavimo scenarijų arba taikant kitą geriausią alternatyvų scenarijų, jei restruktūrizavimo planas nebuvo patvirtintas, arba laikantis prieštaraujančių kreditorių grupių nuomonės nepaisymo mechanizmo sąlygų teisminės ar administracinės institucijos turėtų priimti tik jei prieštaraujanti paveikiama šalis restruktūrizavimo planą užginčija. Tai valstybėms narėms netrukdo atlikti vertinimą kitame kontekste pagal nacionalinę teisę. Tačiau tokį sprendimą galėtų sudaryti ir eksperto atlikto vertinimo arba skolininko ar kitos šalies ankstesniame proceso etape pateikto vertinimo patvirtinimas. Jei yra priimtas sprendimas atlikti vertinimą, valstybės narės galėtų numatyti nuo civilinio proceso teisės atskiras specialias taisykles dėl vertinimo restruktūrizavimo atvejais, siekiant užtikrinti, kad toks vertinimas būtų atliktas operatyviai. Jokia šios direktyvos nuostata nedaromas poveikis nacionalinėje teisėje numatytoms taisyklėms dėl prievolės įrodyti, taikomoms vertinimo atveju;

- (30e) restruktūrizavimo planas turi įpareigojantį poveikį tik toms paveikiamoms šalims, kurios dalyvavo tą planą priimant. Valstybės narės galėtų nustatyti, ką reiškia kreditoriaus dalyvavimas, be kita ko, nežinomų kreditorių arba būsimų reikalavimų kreditorių atveju. Pavyzdžiui, valstybės narės galėtų nuspręsti, kaip elgtis su kreditoriais, kuriems buvo tinkamai pranešta, tačiau kurie procedūrose nedalyvavo;
- (31) restruktūrizavimo plano sėkmė dažnai gali priklausyti nuo to, ar (...) skolininkui suteikiama finansinė **parama**, pirma, verslui vykdyti per derybas dėl restruktūrizavimo ir, antra, restruktūrizavimo planui įgyvendinti, kai jis patvirtinamas. **Finansinė parama turėtų būti suprantama plačiąja prasme, kaip apimanti lėšų ar trečiosios šalies garantijų, taip pat atsargų, inventoriaus, žaliavų ir komunalinių paslaugų suteikimą, pavyzdžiui, suteikiant skolininkui ilgesnį grąžinimo laikotarpį.** Todėl vykdant vėlesnes nemokumo procedūras neturėtų būti leidžiama pareikšti ieškinių dėl **tarpinio finansavimo ir naujo finansavimo priemonių pripažinimo negaliojančiomis, niekinėmis ar nevykdytinomis, nes kenktų visiems kreditoriams.** Nacionaliniai nemokumo teisės aktai, kuriuose numatyta galimybė pareikšti ieškinį dėl **tarpinio ir naujo finansavimo** priemonių negaliojimo, arba nustatyta, kad naujiems skolintojams gali būti taikomos civilinės, administracinės ar baudžiamosios sankcijos už finansinių sunkumų patiriančių skolininkų kreditavimą, **galėtų kelti pavojų finansavimo galimybėmis, kurios yra būtinos, kad derybos dėl restruktūrizavimo plano ir jo įgyvendinimas būtų sėkmingi.** Šia direktyva nedaromas poveikis kitiems pagrindams paskelbti naujo ir tarpinio finansavimo priemonės negaliojančiomis, niekinėmis ar nevykdytinomis arba taikyti civilinę, baudžiamąją ar administracinę atsakomybę tokio finansavimo teikėjams, kaip numatyta nacionalinėje teisėje. Tokie kiti pagrindai galėtų, be kita ko, būti sukčiavimas, piktnaudžiavimas, tam tikri santykiai tarp šalių, kurie galėtų būti siejami su interesų konfliktu, kaip, pavyzdžiui, tuo atveju, kai įvykdomi sandoriai tarp susijusių šalių arba tarp akcininkų ir bendrovės, sandoriai, kai šalis gauna naudos arba įkaitą, nors neturi į tai teisės sandorio metu arba dėl jo atlikimo būdo;

(31a) (...) pratusus tarpinio finansavimo priemonių taikymą šalys nežino, ar planas bus galiausiai patvirtintas, **todėl valstybės narės neturėtų būti įpareigosoti riboti** tarpinio finansavimo priemonių apsaugos ir taikyti ją tik tuomet, kai planą priima kreditoriai arba jis patvirtinamas teisminės ar administracinės institucijos (...). Siekiant išvengti galimo piktnaudžiavimo, apsauga turėtų būti taikoma tik toms finansavimo priemonėms, kurių pagrindais ir nedelsiant reikia, kad skolininko įmonė galėtų tęsti veiklą ar išlikti arba kad iki to plano patvirtinimo būtų išsaugota ar padidinta tos įmonės vertė. **Be to, šia direktyva valstybėms narėms neužkertamas kelias nustatyti *ex ante* kontrolės mechanizmą tarpinio finansavimo priemonėms. Valstybės narės galėtų tokią apsaugą taikyti tik tais atvejais, kai planą patvirtina teisminė ar administracinė institucija arba kai tarpinio finansavimo priemonėms taikoma *ex ante* kontrolė. *Ex ante* kontrolės mechanizmą tarpinio finansavimo priemonėms arba kitiems sandoriams galėtų taikyti restruktūrizavimo specialistas, kreditorių komitetas arba teisminė ar administracinė institucija.** Apsauga nuo ieškinių dėl pripažinimo negaliojančiais ir apsauga nuo asmeninės atsakomybės yra būtinosios garantijos, suteikiamos tarpinio finansavimo ir naujo finansavimo priemonėms. Tačiau norint motyvuoti naujus skolintojus imtis didesnės rizikos investuoti į gyvybingą, tačiau finansinių sunkumų patiriantį skolininką, gali prireikti papildomų paskatų, pavyzdžiui, vėlesnėse nemokumo procedūrose suteikti tokiam finansavimui prioritetą bent jau neužtikrintų reikalavimų atžvilgiu;

- (32) suinteresuotosios paveikiamos šalys turėtų turėti galimybę apskusti **administracinės institucijos** sprendimą dėl restruktūrizavimo plano patvirtinimo. **Valstybės narės taip pat galėtų numatyti galimybę apskusti teisminės institucijos sprendimą dėl restruktūrizavimo plano patvirtinimo.** Tačiau siekiant užtikrinti plano veiksmingumą, sumažinti netikrumą ir išvengti nepateisinamo delsimo, dėl apeliacinio skundo restruktūrizavimo plano įgyvendinimas **paprastai** neturėtų būti stabdomas. **Valstybės narės galėtų nustatyti arba apriboti apeliacinio skundo pateikimo pagrindus. Jei dėl plano patvirtinimo pateikiamas apeliacinis skundas, valstybės narės galėtų leisti teisminei institucijai priimti preliminarų sprendimą arba supaprastintą sprendimą, kuriais nustatoma, kad nagrinėjamo apeliacinio skundo patenkinimas neturi poveikio plano vykdymui ir įgyvendinimui. Jei apeliacinis skundas patenkinamas (...), teisminė arba administracinė institucija kaip alternatyvą plano anuliavimui turėtų apsvarstyti plano pakeitimo ir patvirtinimo galimybę. Plano pakeitimus galėtų pasiūlyti arba dėl jų galėtų balsuoti šalys savo iniciatyva arba teisminės institucijos prašymu. Be to, valstybės narės galėtų numatyti (...) kompensaciją šalies, kurios apeliacinis skundas patenkintas, patirtiems piniginiams nuostoliams padengti. (...) Jei teisminė institucija nusprendžia, kad apeliacinis skundas turi stabdomąjį poveikį, spręsti dėl galimo naujo sustabdymo laikotarpio arba sustabdymo laikotarpio pratęsimo paliekama pagal nacionalinę teisę;**

(33) siekiant diegti tradiciją kuo anksčiau kreiptis dėl prevencinio restruktūrizavimo, pageidautina, kad sandoriams, **kurie yra pagrįsti ir nedelsiant reikalingi (...) deryboms dėl** restruktūrizavimo plano arba jo įgyvendinimui, taip pat būtų suteikta apsauga nuo ieškinių dėl jų pripažinimo negaliojančiais vykdant vėlesnes nemokumo procedūras. (...) **Spręsdamos dėl išlaidų ir mokesčių pagrįstumo ir neatidėliotino būtinumo teisminės arba administracinės institucijos galėtų, pavyzdžiui, apsvarstyti paveikiamoms šalims, kreditorių komitetui, restruktūrizavimo specialistui arba teisminei ar administracinei institucijai pateiktus planus ir sąmatas. Šiuo tikslu valstybės narės taip pat galėtų reikalauti, kad skolininkai pateiktų ir atnaujintų atitinkamas sąmatas.** Tokia apsauga turėtų padidinti tikrumą sudarant sandorius su įmonėmis, kurios, kaip žinoma, patiria sunkumų, ir išsklaidyti kreditorių ir investuotojų baimę, kad restruktūrizavimui nepavykus visi tokie sandoriai galėtų būti paskelbti negaliojančiais. **Valstybės narės galėtų numatyti tam tikrą laiko momentą iki prevencinio restruktūrizavimo procedūros pradžios ir atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo suteikimo, nuo kurio su restruktūrizavimo planu susijusių derybų, priėmimo, patvirtinimo arba profesionalių konsultacijų mokesčiams ir išlaidoms būtų taikoma apsauga nuo ieškinių dėl pripažinimo negaliojančiais. Kitų mokėjimų ir išmokų atveju toks pradžios laikas taip pat galėtų būti sustabdymo suteikimas arba prevencinio restruktūrizavimo procedūros pradėjimas;**

- (34) visais prevencinio restruktūrizavimo procedūrų etapais darbuotojams turėtų būti taikoma visa darbo teisėje numatyta apsauga. Visų pirma šia direktyva nedaromas poveikis darbuotojų teisėms, užtikrintoms Tarybos direktyvoje 98/59/EB⁹, Tarybos direktyvoje 2001/23/EB¹⁰, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2002/14/EB¹¹, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2008/94/EB¹² ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2009/38/EB¹³. Ja visiškai nedaromas poveikis įsipareigojimams dėl darbuotojų informavimo ir konsultavimosi su jais pagal nacionalinę teisę, kuria įgyvendinamos pirmiau nurodytos direktyvos. Tai apima įsipareigojimus informuoti darbuotojų atstovus ir konsultuotis su jais dėl sprendimo pasinaudoti prevencinio restruktūrizavimo sistema pagal Direktyvą 2002/14/EB. Kadangi būtina užtikrinti tinkamą darbuotojų apsaugos lygį, valstybės narės iš esmės turėtų nustatyti, kad nepatenkintiems darbuotojų reikalavimams, kaip apibrėžta Direktyvoje 2008/94/EB, nebūtų taikomas vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas, nesvarbu, ar šie reikalavimai atsirado prieš nusprendžiant suteikti sustabdymą ar po to. Tokį sustabdymą turėtų būti leidžiama taikyti tik toms sumoms ir tokiu laikotarpiu, kurių atžvilgiu tų reikalavimų patenkinimas yra veiksmingai užtikrintas kitomis nacionalinėje teisėje numatytais priemonėmis. Jei valstybės narės nustato, kad Direktyvoje 2008/94/EB nustatyta nepatenkintų darbuotojų reikalavimų įvykdymo garantija taikoma ir šia direktyva nustatytiems prevencinio restruktūrizavimo procedūroms, išimtis, pagal kurią vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas netaikomas darbuotojų reikalavimams, tampa **nereikalinga** tiek, kiek yra užtikrinama šia garantija. Jeigu nacionalinėje teisėje nustatyta garantijų institucijų atsakomybės apribojimų, susijusių su garantijos laikotarpiu arba darbuotojams išmokama suma, darbuotojai turėtų galėti reikalauti likusios reikalavimo dalies įvykdymo iš darbdavio net ir sustabdymo laikotarpiu. **Kitu atveju valstybės narės galėtų darbuotojų reikalavimų neįtraukti į prevencinio restruktūrizavimo sistemos taikymo sritį ir numatyti jų apsaugą pagal nacionalinę teisę;**

⁹ 1998 m. liepos 20 d. Tarybos direktyva 98/59/EB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su kolektyviniu atleidimu iš darbo, suderinimo, OL L 225, 1998 8 12, p. 16.

¹⁰ 2001 m. kovo 12 d. Tarybos direktyva 2001/23/EB dėl valstybių narių įstatymų, skirtų darbuotojų teisių apsaugai įmonių, verslo arba įmonių ar verslo dalių perdavimo atveju, suderinimo, OL L 82, 2001 3 22, p. 16.

¹¹ 2002 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/14/EB dėl bendros darbuotojų informavimo ir konsultavimosi su jais sistemos sukūrimo Europos bendrijoje, OL L 80, 2002 3 23, p. 29.

¹² 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/94/EB dėl darbuotojų apsaugos jų darbdaviui tapus nemokiam, OL L 283, 2008 10 28, p. 36.

¹³ 2009 m. gegužės 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/38/EB dėl Europos darbo tarybos steigimo arba Bendrijos mastu veikiančių įmonių ir Bendrijos mastu veikiančių įmonių grupių darbuotojų informavimo bei konsultavimosi su jais tvarkos nustatymo, OL L 122, 2009 5 16, p. 28.

- (35) jei restruktūrizavimo plane numatytas dalies įmonės ar verslo perleidimas, darbuotojų teisės, kylančios iš darbo sutarties ar darbo santykių (visų pirma įskaitant teisę į darbo užmokestį), turėtų būti garantuojamos pagal Direktyvos 2001/23/EB 3 ir 4 straipsnius, nedarant poveikio specialiosioms taisyklėms, taikomoms nemokumo procedūrų atveju pagal tos direktyvos 5 straipsnį ir ypač tos direktyvos 5 straipsnio 2 dalyje numatytų galimybių atveju. Be to, papildant Direktyvoje 2002/14/EB garantuojamas teises, susijusias su informavimu ir konsultavimusi – įskaitant dėl sprendimų, kurie gali lemti esminius darbo organizavimo arba sutartinių santykių pasikeitimus – siekiant susitarimo dėl tokių sprendimų, ir nedarant poveikio šioms teisėms, darbuotojams, **kurių reikalavimams** daro poveikį restruktūrizavimo planas, šia direktyva turėtų būti suteikta teisė dėl jo balsuoti. Balsavimo dėl restruktūrizavimo plano tikslais valstybės narės **galėtų** nuspręsti darbuotojus priskirti grupei, kuri būtų atskirta nuo kitų kreditorių grupių;
- (36) siekiant labiau skatinti prevencinį restruktūrizavimą, svarbu užtikrinti, kad direktoriai nebūtų atgrasomi nuo pagrįstų verslo sprendimų ar pagrįstos komercinės rizikos, ypač kai tokie veiksmai galėtų padidinti potencialiai gyvybingų įmonių restruktūrizavimo sėkmės tikimybę. Jeigu įmonė patiria finansinių sunkumų, direktoriai turėtų imtis veiksmų (...), **kad būtų sumažinti nuostoliai ir išvengta nemokumo, pavyzdžiui**, kreiptis profesionalių konsultacijų, be kita ko, dėl restruktūrizavimo ir nemokumo, pavyzdžiui, pasinaudoti ankstyvojo perspėjimo priemonėmis, kai taikytina; apsaugoti bendrovės turtą siekiant kuo labiau padidinti vertę ir išvengti pagrindinio turto praradimo; atsižvelgiant į verslo struktūrą bei funkcijas įvertinti įmonės gyvybingumą ir sumažinti išlaidas; nesudarinėti bendrovės vardu sandorių, kurie gali būti pripažinti negaliojančiais, nebent jie būtų pagrįsti tinkamais verslo sumetimais; tęsti komercinę veiklą, jei tai gali kuo labiau padidinti įmonės kaip veikiančio verslo vertę; vesti derybas su kreditoriais ir vykdyti prevencinio restruktūrizavimo procedūras. Kai skolininko nemokumas beveik neišvengiamas, taip pat svarbu apsaugoti teisėtus kreditorių interesus nuo valdymo sprendimų, galinčių pakeisti skolininko turto sudėtį, ypač jei dėl tų sprendimų dar labiau sumažėja turto, skirto restruktūrizavimui arba padalijimui kreditoriams, vertė. Todėl tokiomis aplinkybėmis direktoriai privalo vengti bet kokių tyčinių arba itin neatsargių veiksmų, kuriais gaunama asmeninės naudos suinteresuotųjų subjektų sąskaita, nesudarinėti sandorių už per mažą kainą ir nesiimti veiksmų, kuriais vienam ar keliems suinteresuotiesiems subjektams būtų suteiktas nepagrįstas privalumas kitų atžvilgiu; (...)

- (37) **verslininkams, kurie yra prekyba, verslu, amatu ar nepriklausoma savarankiška profesine veikla besiverčiantys fiziniai asmenys, gali kilti rizika tapti nemokiais.** Valstybėse narėse numatytos skirtingos antrosios galimybės sąlygos gali skatinti **nemokius arba** per daug įsiskolinusius verslininkus persikelti į kitas valstybes nares dėl ten taikomo trumpesnio skolų panaikinimo laikotarpio ar palankesnių skolų panaikinimo sąlygų, o tai didina teisinį netikrumą ir kreditorių, siekiančių savo reikalavimų patenkinimo, išlaidas. Be to, **nemokumo** padariniai, visų pirma socialinė stigma, teisinės pasekmės, kaip antai verslininkams taikomas draudimas pradėti veiklą ir ja toliau verstis, ir ilgalaikis negebėjimas gražinti skolas, labai atgraso verslininkus nuo įmonės steigimo ar pasinaudojimo antrąja galimybe, nors ir įrodyta, kad **nemokiais** tapę verslininkai antrą kartą turi daugiau sėkmės galimybių. Todėl reiktų imtis priemonių siekiant mažinti neigiamą per didelio įsiskolinimo **arba nemokumo** poveikį verslininkams, visų pirma leidžiant po tam tikro laikotarpio visiškai panaikinti jų skolas ir apribojant sprendimų dėl draudimo verstis veikla, kurie priimami dėl pernelyg didelio skolininko įsiskolinimo **arba nemokumo**, galiojimo trukmę. **Nemokumo sąvoka turėtų būti apibrėžta nacionalinėje teisėje, ji gali apimti ir per didelį įsiskolinimą. Verslininko sąvoka pagal šią direktyvą nedaro poveikio bendrovės vadovų ar direktorių pozicijai – tai turėtų būti traktuojama pagal nacionalinę teisę. Valstybės narės turėtų galėti nuspręsti, kaip veikia skolų panaikinimo procedūra, įskaitant galimybę reikalauti, kad skolininkas pateiktų prašymą dėl skolų panaikinimo;**
- (37a) **skolų gražinimo planą gali sudaryti disponuojamųjų pajamų procentinės dalies periodiniai pervedimai kreditoriams pagal nacionalinę teisę ir juose gali būti numatytos kitos sąlygos bei teisiniai įsipareigojimai, kaip numatyta nacionalinėje teisėje. Valstybės narės galėtų numatyti galimybę patikslinti nemokių verslininkų skolų gražinimo įsipareigojimus, kai iš esmės pasikeičia – pagerėja arba pablogėja – jų finansinė padėtis. Neturėtų būti reikalaujama, kad skolų gražinimo planui prirtartų kreditorių dauguma. Valstybės narės galėtų nustatyti, kad verslininkams skolų gražinimo plano įgyvendinimo laikotarpiu nebūtų užkertamas kelias pradėti naują veiklą toje pačioje arba kitoje srityje;**

- (37b) skolas panaikinti turėtų būti galima taikant procedūras, kurios apima skolų gražinimo planą, turto realizavimą ar šių priemonių derinimą. Įgyvendindamos šias nuostatas valstybės narės gali laisvai pasirinkti iš šių alternatyvų ir tuo atveju, jeigu pagal nacionalinę teisę galima naudotis daugiau nei viena skolų panaikinimo procedūra, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad bent pagal vieną iš šių procedūrų nemokiems verslininkams būtų suteikta galimybė per ne ilgesnį nei trejų metų laikotarpį pasinaudoti visišku skolų panaikinimu. Jeigu taikoma procedūra, pagal kurią derinamas turto realizavimas ir skolų gražinimo planas, skolų panaikinimo laikotarpis turėtų prasidėti ne vėliau kaip nuo to momento, kai teismas patvirtina skolų gražinimo planą arba jis yra pradedamas įgyvendinti, pavyzdžiui, nuo pirmos įmokos pagal planą, tačiau gali prasidėti ir anksčiau, pavyzdžiui, kai priimamas sprendimas pradėti procedūrą;
- (37c) taikant procedūras, į kurias neįtrauktas skolų gražinimo planas, skolų panaikinimo laikotarpis turėtų prasidėti ne vėliau kaip nuo teisminės arba administracinės institucijos sprendimo pradėti procedūrą arba nuo to momento, kai nustatomas nemokaus skolininko turtas. Apskaičiuodamos skolų panaikinimo laikotarpį pagal šią direktyvą valstybės narės galėtų nustatyti, kad „procedūros pradėjimo“ sąvoka neapimtų preliminarių priemonių, pavyzdžiui, išsaugojimo priemonių arba preliminaraus nemokumo specialisto skyrimo, išskyrus atvejus, kai tokiomis priemonėmis sudaromos sąlygos realizuoti turtą, be kita ko, parduoti turtą ir jį padalyti kreditoriams. Nemokaus skolininko turtui nustatyti nebūtinai reikalingas teisminės ar administracinės institucijos formalus sprendimas arba patvirtinimas, jeigu tokio sprendimo jau nėra reikalaujama pagal nacionalinę teisę, ir gali užtekti pateikti turto ir įsipareigojimų inventorinį aprašą;
- (37d) jeigu vykdant skolų panaikinimo procedūrą reikia realizuoti verslininko turtą, valstybėms narėms neužkertamas kelias nustatyti, kad prašymas dėl skolų panaikinimo būtų nagrinėjamas atskirai nuo turto realizavimo, jeigu toks prašymas yra skolų panaikinimo procedūros pagal šią direktyvą neatskiriama dalis. Valstybės narės turėtų galėti laisvai nuspręsti dėl nacionalinių taisyklių dėl prievolės įrodyti, kad būtų galima panaikinti skolas; tai reiškia, kad pagal įstatymą gali būti reikalaujama, kad skolininkas įrodytų, kad jis įvykdė savo įsipareigojimus;

(38) visiškas skolų panaikinimas arba draudimų verstis veikla atšaukimas po (...) **ne ilgesnio nei trejų metų** laikotarpio ne visais atvejais yra tinkamas, **todėl gali būti nustatytos nuo šios taisyklės nukrypti leidžiančios nuostatos, kurios būtų tinkamai pagrįstos nacionalinėje teisėje nustatytais priešastimis.** Pavyzdžiui, **tokios nukrypti leidžiančios nuostatos gali būti nustatytos** tais atvejais, kai skolininkas yra nesąžiningas arba veikė piktnaudžiaudamas, arba kai jis nesilaikė tam tikrų teisinių įpareigojimų, įskaitant įpareigojimus užtikrinti didžiausią įmanomą skolų grąžinimą kreditoriams, kurie gali būti nustatyti kaip bendras įpareigojimas generuoti pajamas ar turtą. Gali būti nustatoma konkrečiai nukrypti leidžianti nuostata, kai ji yra būtina norint užtikrinti skolininko teisių ir vieno ar kelių kreditorių teisių pusiausvyrą, pavyzdžiui, kai kreditorius yra fizinis asmuo, kuriam reikia daugiau apsaugos nei skolininkui. Nukrypti leidžianti nuostata taip pat galėtų būti pateisinama, kai skolų panaikinimo procedūros išlaidos, įskaitant teisminių ir administracinių institucijų bei nemokumo specialistų imamus mokesčius, nėra padengiamos. Pritaikiusios skolų panaikinimą valstybės narės turėtų galėti nacionalinėje teisėje numatyti galimybę atšaukti visiško skolų panaikinimo suteiktas lengvatas tais atvejais, kai, pavyzdžiui, skolininko finansinė padėtis gerokai pagerėja dėl nenumatytų aplinkybių, kaip antai laimėjus loterijoje arba dėl paveldėjimo ar dovanojimo įgijus turto. Valstybėms narėms neturėtų būti užkertamas kelias nustatyti papildomų nukrypti leidžiančių nuostatų aiškiai apibrėžtomis aplinkybėmis ir esant tinkamam pagrindimui. Esant tinkamai pagrįstai priešasčiai, kaip nustatyta nacionalinėje teisėje, gali būti tikslinga apriboti skolų panaikinimo galimybę tam tikrų skolų kategorijų atveju. Užtikrintų skolų atveju pasinaudoti skolų panaikinimo galimybe gali būti neleidžiama tik iki nacionalinėje teisėje nustatytos įkaito vertės, o likusi skolos dalis turėtų būti laikoma neužtikrinta skola. Valstybės narės turėtų galėti neįtraukti kitų kategorijų skolų, kai tai tinkamai pagrįsta;

- (38a) jei buvo atsisakyta verslininkui išduoti leidimą verstis tam tikru amatu, verslu, prekyba ar profesine veikla arba toks leidimas buvo panaikintas priėmus sprendimą dėl draudimo verstis veikla, pagal šią direktyvą valstybėms narėms neturėtų būti užkertamas kelias reikalauti, kad verslininkas pateiktų naują prašymą dėl tokio leidimo arba licencijos išdavimo pasibaigus draudimo verstis veikla laikotarpiui. Tais atvejais, kai valstybės narės institucija priima sprendimą dėl kokios nors ypatingai prižiūrimos veiklos, ji taip pat galėtų atsižvelgti į tai, kad nemokaus verslininko skolos buvo panaikintos pagal šią direktyvą, net jei draudimo verstis veikla laikotarpis yra pasibaigęs;**
- (38b) kai valstybės narės nustato, kad verslininkui turi būti taikomos skirtingos nemokumo procedūros profesinio ir neprofesinio pobūdžio skolų atžvilgiu, reikėtų užtikrinti tų skirtingų procedūrų koordinavimą, pavyzdžiui, kai tam tikras turtas naudojamas verslininkui vykdant profesinę veiklą ir už jos ribų. Valstybėms narėms, kuriose verslininkams nemokumo procedūros metu leidžiama toliau vykdyti savo veiklą savo pačių sąskaita, neturėtų būti užkertamas kelias nustatyti, kad tokiems verslininkams gali būti taikoma nauja nemokumo procedūra, jei toks tęsiamas verslas tampa nemokiu;**

(39) būtina išlaikyti ir padidinti procedūrų skaidrumą ir nuspėjamumą, kad jos veiksmingai padėtų išsaugoti įmones, suteikti verslininkams antrąją galimybę arba veiksmingai likviduoti negyvybingas įmones. Taip pat reikia trumpinti pernelyg ilgas nemokumo procedūras, kurias taiko daug valstybių narių ir kurios lemia kreditorių ir investuotojų teisinį netikrumą ir žemus reikalavimų patenkinimo lygius. Galiausiai, atsižvelgiant į Reglamente (ES) 2015/848 nustatytus tvirtesnio teismų ir nemokumo specialistų bendradarbiavimo tarpvalstybinėse bylose mechanizmus, visoje Sąjungoje reikia užtikrinti panašų aukštą visų procese dalyvaujančių subjektų profesinį lygį. Kad būtų pasiekta šių tikslų, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad teisminių ir administracinių institucijų darbuotojai būtų **tinkamai** parengti ir turėtų **savo pareigoms vykdyti būtiną kompetenciją. Tinkamas pasirengimas ir kompetencija gali būti įgyti ir einant teisminės ar administracinės institucijos darbuotojo pareigas arba, prieš paskyrimą į tokias pareigas, vykdant kitokią susijusią profesinę veiklą.** Toks (...) **pasirengimas ir kompetencija** turėtų leisti **veiksmingai priimti** sprendimus, galinčius turėti didelių ekonominių ir socialinių padarinių, ir tai **nebūtinai turi** reikšti, kad teisėjai turi spręsti vien tik restruktūrizavimo, nemokumo ir antrosios galimybės klausimus. **Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūras būtų galima vykdyti veiksmingai ir sparčiai.** Pavyzdžiui, **pirmiau nurodytų tikslų** būtų lengviau siekti sukūrus specializuotus teismus ar kolegijas **arba paskyrus specializuotus teisėjus** pagal nacionalinę teisę, reglamentuojančią teismų sistemos organizavimą, **taip pat sutelkus jurisdikciją tik tam tikrose teisminėse ar administracinėse institucijose, kurių skaičius būtų ribotas.** Valstybės narės neturėtų būti įpareigosios nustatyti, kad tokioms procedūroms būtų teikiamas pirmumas kitų procedūrų atžvilgiu;

(40) valstybės narės taip pat turėtų užtikrinti, kad teisminės ar administracinės institucijos paskirti restruktūrizavimo, nemokumo ir **skolų panaikinimo** specialistai būtų **tinkamai** parengti ir jų veikla būtų **tinkamai** prižiūrima, kad jų skyrimas vyktų skaidriai, deramai atsižvelgiant į poreikį užtikrinti veiksmingas procedūras, ir kad šie specialistai savo funkcijas vykdytų sąžiningai. **Tinkamas specialistų pasirengimas ir kompetencija galėtų būti įgyti ir vykdant profesinę veiklą, o valstybės narės neturėtų būti įpareigotos pačios teikti būtiną mokymą, bet tai gali daryti, pavyzdžiui, profesinės asociacijos ar kitos įstaigos. Nemokumo specialistai, kaip apibrėžta Reglamente (ES) 2015/848, turėtų būti įtraukti į šių nuostatų taikymo sritį. Tai apima atvejus, kai skolininkas, kreditoriai arba kreditorių komitetas specialistus parenka iš teisminės ar administracinės institucijos iš anksto patvirtinto sąrašo ar grupės. Parenkant specialistą, skolininkui, kreditoriams arba kreditorių komitetui galėtų būti suteikta tam tikra diskrecija atsižvelgti į specialisto kompetenciją ir patirtį apskritai ir į su kiekvienu konkrečiu atveju susijusius poreikius, o skolininkams, kurie yra fiziniai asmenys, tokia pareiga atsižvelgti galėtų būti visiškai netaikoma. Esant atvejams su tarpvalstybiniais elementais, skiriant specialistą turėtų būti atsižvelgiama, be kita ko, į specialisto gebėjimą vykdyti Reglamento ES 2015/848 reikalavimus palaikyti ryšius su užsienio nemokumo specialistais ir teisminėmis bei administracinėmis institucijomis ir su jais bendradarbiauti, taip pat į jų žmogiškuosius ir administracinius išteklius užsiimti galimai didelės apimties atvejais. (...) Valstybėms narėms neužkertamas kelias specialistą parinkti taikant kitus atrankos metodus, pavyzdžiui, atsitiktinę atranką pasitelkiant programinę įrangą, su sąlyga, kad konkrečiu atveju specialistą parenkantis asmuo arba tam taikomas mechanizmas deramai atsižvelgtų į specialisto patirtį ir kompetenciją. Valstybės narės turėtų galėti nuspręsti dėl priemonių paprieštarauti specialisto atrinkimui ar skyrimui arba paprašyti jį pakeisti, pavyzdžiui, per kreditorių komitetą;**

- (40a) **specialistams turėtų būti taikomi priežiūros ir reguliavimo mechanizmai, kurie turėtų apimti veiksmingas priemones, kurių reikia imtis netinkamai savo pareigas atliekančių specialistų atskaitomybei užtikrinti, pavyzdžiui, tokias priemones kaip specialistui mokamo mokesčio sumažinimas, jo išbraukimas iš specialistų, kurie gali būti skiriami nemokumo bylose, sąrašo ar grupės, taip pat, kai tikslinga, drausminės, administracinės arba baudžiamosios sankcijos. Tokiais priežiūros ir reguliavimo mechanizmais neturėtų būti daromas poveikis nacionalinės teisės nuostatomis dėl civilinės atsakomybės už žalą dėl sutartinių ir nesutartinių prievolių nesilaikymo. Tokie standartai iš esmės gali būti užtikrinti nekuriant naujų profesijų ar kvalifikacijų nacionalinėje teisėje. Šios nuostatos pagal nacionalinę teisę gali būti taikomos ir kitiems specialistams. Valstybės narės neturėtų būti įpareigosios nustatyti, kad ginčams dėl specialistų darbo užmokesčio būtų teikiamas pirmumas kitų procedūrų atžvilgiu;**
- (41) **siekiant dar labiau sutrumpinti procedūrų trukmę, sudaryti palankesnes sąlygas kreditoriams aktyviau dalyvauti restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrose ir kreditoriams, nepriklausomai nuo jų buvimo vietos Sąjungoje, užtikrinti panašias sąlygas, valstybės narės turėtų nustatyti nuostatas, leidžiančias skolininkams, kreditoriams, specialistams ir teisminėms bei administracinėms institucijoms naudoti nuotolinio elektroninio ryšio priemones. Todėl turėtų būti sudaryta galimybė elektroniniu būdu atlikti tokius procesinius veiksmus kaip kreditorių reikalavimų pateikimas, pranešimų kreditoriams siuntimas arba prieštaravimų ir skundų pateikimas. Valstybės narės galėtų numatyti, kad pranešimai kreditoriui gali būti siunčiami elektroniniu būdu tik tokiu atveju, jeigu atitinkamas kreditorius anksčiau yra davęs sutikimą dėl elektroninių ryšių palaikymo. Šalys neturėtų būti įpareigosios naudotis tokiomis elektroninėmis priemonėmis, jeigu tai nėra privaloma pagal nacionalinę teisę, nedarant poveikio valstybių narių galimybei nustatyti privalomą elektroninio dokumentų pateikimo ir įteikimo restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrose sistemą. Valstybės narės gali pasirinkti esamas elektroninių ryšių palaikymo priemones, kurios, pavyzdžiui, galėtų būti tokios: tuo tikslu sukurta sistema tokių dokumentų elektroniniam perdavimui arba el. pašto naudojimas, neatmetant valstybių narių galimybės įdiegti elektroninio perdavimo saugumo užtikrinimo funkcijas, pavyzdžiui, elektroninį parašą, arba tokias patikimumo užtikrinimo paslaugas kaip elektroninio registruoto pristatymo paslaugas, laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 910/2014;**

(42) šios direktyvos įgyvendinimo ir taikymo stebėsenos tikslais svarbu rinkti patikimus ir **palyginamus** duomenis apie restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų rezultatus. Todėl valstybės narės turėtų rinkti ir kaupti duomenis, kurie būtų pakankamai išsamūs, kad būtų galima tiksliai įvertinti, kaip Direktyva veikia praktiškai, **ir turėtų tuos duomenis pateikti Komisijai. Pateikimo formoje, kuri naudojama tokiems duomenims perduoti Komisijai ir kurią Komisija nustatys padedama komiteto, kaip apibrėžta Reglamente (ES) Nr. 182/2011, turėtų būti numatytas procedūrų pagrindinių rezultatų, kurie yra bendri visoms valstybėms narėms, galutinis sąrašas. Pavyzdžiui, restruktūrizavimo procedūros atveju pagrindiniai rezultatai galėtų būti: procedūros, kai planą patvirtino teismas, planai, kurių teismas nepatvirtino, restruktūrizavimo procedūros, kurios buvo pakeistos likvidavimo procedūromis arba užbaigtos, kadangi likvidavimo procedūros buvo pradėtos teismui dar nepatvirtinus plano. Valstybės narės neturėtų būti įpareigos pateikti tų procedūrų, kurios baigiamos prieš imantis atitinkamų priemonių, suskirstymo pagal rezultatų tipus, tačiau galėtų pateikti bendrą visų procedūrų, kurios paskelbtos nepriimtiniomis, yra atmestos arba atšauktos dar jų nepradėjus, skaičių. Formoje taip pat turėtų būti pateikiamas parinkčių, į kurias valstybės narės galėtų atsižvelgti nustatydamos skolininko dydį, sąrašas, remiantis vienu ar keliais labai mažų, mažųjų, vidutinių ir didelių įmonių apibrėžties elementais, kurie yra bendri visų valstybių narių teisės aktams. Viena iš minėtų parinkčių bet kuriuo atveju turėtų būti skolininko dydžio nustatymas tik pagal darbuotojų skaičių. Komitetui padedant parengtoje formoje taip pat turėtų būti nustatyti vidutinių išlaidų ir vidutinių reikalavimų patenkinimo lygių elementai, apie kuriuos valstybės narės gali savanoriškai rinkti duomenis. Formoje turėtų būti pateiktos gairės dėl elementų, į kuriuos būtų galima atsižvelgti, kai valstybės narės naudoja imčių metodą, pavyzdžiui, dėl imčių dydžių siekiant užtikrinti, kad jos būtų reprezentatyvios geografinio pasiskirstymo, skolininkų dydžio ir sektoriaus atžvilgiu. Formoje turėtų būti numatyta galimybė valstybėms narėms pateikti papildomos informacijos, pavyzdžiui, apie visą skolininkų turto ir įsipareigojimų sumą, jeigu jos tokios informacijos turi;**

- (43) finansų rinkų stabilumas labai priklauso nuo susitarimų dėl finansinio įkaito, visų pirma, kai užtikrinimo priemonė teikiama dalyvaujant nurodytose sistemose arba centrinio banko operacijose ir kai įkaito vertė užtikrinama pagrindinėms sandorio šalims (PSŠ). Kadangi kaip užtikrinimas pateiktų finansinių priemonių vertė gali labai kisti, itin svarbu jas realizuoti greitai, kol ši vertė nesumažėjo. Todėl (...) 1998 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/26/EB¹⁴, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/47/EB¹⁵ ir Reglamentas (ES) Nr. 648/2012¹⁶ **turėtų turėti viršenybę šios direktyvos nuostatų atžvilgiu. Valstybėms narėms turėtų būti leidžiama nustatyti, kad atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas neturi poveikio užskaitos susitarimams, įskaitant baigiamąją užskaitą, net ir tada, kai jie nepadengti pirmiau nurodytomis priemonėmis, jei tokie susitarimai yra vykdytini pagal atitinkamos valstybės narės teisės aktus net iškelus nemokumo bylą. Tai galėtų liesti didelį skaičių pagrindinių susitarimų, kuriuos plačiai naudoja finansų, energijos ir biržos prekių rinkose tiek ne finansų sandorio šalys, tiek finansų sandorio šalys. Šiais susitarimais sumažinama sisteminė rizika, visų pirma išvestinių finansinių priemonių rinkose. Todėl tokiems susitarimams galėtų būti netaikomi apribojimai, kurie nemokumo teisės aktais nustatomi vykdytinoms sutartims. Atitinkamai valstybėms narėms taip pat turėtų būti leidžiama nustatyti, kad atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas neturi poveikio teisės aktų nustatytiems baigiamosios užskaitos susitarimams, kai iškeliami nemokumo byla. Tačiau sumai, kuri gaunama atlikus baigiamosios užskaitos susitarimų operaciją, sustabdymas turėtų būti taikomas;**
- (43a) valstybės narės, kurios yra Konvencijos dėl tarptautinių interesų, susijusių su mobiliąja įranga, (Keiptauno konvencija) ir jos protokolų šalys, turėtų galėti toliau laikytis savo esamų tarptautinių įsipareigojimų. Šios direktyvos nuostatos dėl prevencinio restruktūrizavimo sistemų neturėtų daryti poveikio Konvencijos dėl tarptautinių interesų, susijusių su mobiliąja įranga, ir jos protokolų taikymui;

¹⁴ 1998 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/26/EB dėl atsiskaitymų baigtinumo mokėjimų ir vertybinių popierių atsiskaitymų sistemose, OL L 166, 1998 6 11, p. 45.

¹⁵ 2012 m. birželio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/47/EB dėl susitarimų dėl finansinio įkaito, OL L 168, 2002 6 27, p. 43.

¹⁶ 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 dėl ne biržos išvestinių finansinių priemonių, pagrindinių sandorio šalių ir sandorių duomenų saugyklų, OL L 201, 2012 7 27, p. 1.

(44) bendrovių teisės taisyklės neturėtų kelti pavojaus veiksmingam restruktūrizavimo plano priėmimo ir įgyvendinimo procesui. Todėl valstybės narės turėtų nukrypti nuo Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1132¹⁷ nustatytų reikalavimų, susijusių su įpareigojimais sušaukti visuotinį susirinkimą ir pirmumo tvarka pasiūlyti akcijas esamiems akcininkams, tokia apimtimi ir tokį laikotarpį, kiek reikia užtikrinti, kad akcininkai nesužlugdytų restruktūrizavimo pastangų piktnaudžiaudami Direktyvoje (ES) 2017/1132 nustatytomis teisėmis. **Pavyzdžiui, valstybėms narėms gali reikėti nustatyti nuo įpareigojimo sušaukti visuotinį akcininkų susirinkimą arba normalių laikotarpių nukrypti leidžiančias nuostatas, kai vadovybė turi imtis skubių veiksmų bendrovės turtui apsaugoti, pavyzdžiui, kreipdamasi dėl atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo, kai staigiai prarandama didelė pasirašytojo kapitalo dalis ir kyla nemokumo tikimybė. Nuo bendrovių teisės nukrypti leidžiančios nuostatos taip pat gali būti reikalingos, kai restruktūrizavimo plane numatoma išleisti naujų akcijų, kurios pirmumo tvarka gali būti pasiūlytos kreditoriams kaip skolų konvertavimas į nuosavybės vertybinius popierius, arba sumažinti pasirašytojo kapitalo sumą įmonės dalių perleidimo atveju. Tokios nukrypti leidžiančios nuostatos turėtų galioti ribotą laiką, t. y. tiek, kiek, valstybių narių nuomone, tokios nukrypti leidžiančios nuostatos yra būtinos prevencinio restruktūrizavimo sistemos nustatymui. Valstybės narės neturėtų būti įpareigosos nukrypti nuo bendrovių teisės taisyklių visiškai ar iš dalies neribotu arba ribotu laikotarpiu, jei jos užtikrina, kad bendrovių teisės reikalavimai negali kelti pavojaus restruktūrizavimo proceso veiksmingumui, arba jeigu valstybės narės turi kitų, ne mažiau veiksmingų priemonių užtikrinti, kad akcininkai nepagrįstai nekliudytų priimti arba įgyvendinti restruktūrizavimo plano, kuris atkurtų įmonės gyvybingumą. Atsižvelgdamos į tai, valstybės narės turėtų teikti ypač daug dėmesio nuostatų, susijusių su vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymu ir restruktūrizavimo plano patvirtinimu, veiksmingumui – jis neturėtų pernelyg nukentėti dėl visuotinių akcininkų susirinkimų sušaukimo ar jų rezultatų.**

¹⁷ 2017 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1132 dėl tam tikrų bendrovių teisės aspektų (OL L 169, 2017 6 30, p. 46).

Todėl Direktyva (ES) 2017/1132 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeista. Valstybės narės turi tam tikrą diskreciją vertinant, kokių nukrypti leidžiančių nuostatų reikia pagal nacionalinę bendrovių teisę siekiant veiksmingai įgyvendinti šią direktyvą, ir taip pat gali numatyti panašias minėtų Direktyvos 2017/1132 nuostatų taikymo išimtis nemokumo bylose, kurioms netaikoma ši direktyva ir kuriose leidžiama imtis restruktūrizavimo priemonių;

- (45) pagal 2011 m. rugsėjo 28 d. Bendrą valstybių narių ir Komisijos politinį pareiškimą dėl aiškinamųjų dokumentų¹⁸ valstybės narės įsipareigojo pagrįstais atvejais prie pranešimų apie perkėlimo priemonės pridėti vieną ar daugiau dokumentų, kuriuose paaiškinamos direktyvos sudedamųjų dalių ir nacionalinių perkėlimo priemonių atitinkamų dalių sąsajos. Šios direktyvos atveju teisės aktų leidėjas laikosi nuomonės, kad tokių dokumentų perdavimas yra pagrįstas;
- (46) Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai, reikalingi duomenų perdavimo formai nustatyti ir prireikus pakeisti. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011¹⁹;

¹⁸ OL C 369, 2011 12 17, p. 14.

¹⁹ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

(47) kadangi veikdamos atskirai valstybės narės negali deramai pasiekti šios direktyvos tikslų, nes dėl nacionalinių restruktūrizavimo ir nemokumo sistemų skirtumų ir toliau būtų daromos kliūtys laisvam kapitalo judėjimui ir įsisteigimo laisvei, ir tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I ANTRAŠTINĖ DALIS

Bendrosios nuostatos

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šioje direktyvoje nustatomos taisyklės dėl:
 - a) prevencinio restruktūrizavimo **sistemų**, kuriomis, iškilus nemokumo tikimybei, gali naudotis finansinių sunkumų **ir, kai tai nustatyta nacionalinėje teisėje, nefinansinių sunkumų** patiriantys skolininkai;
 - b) **nemokių** verslininkų skolų panaikinimo procedūrų ir **visų susijusių veiklos draudimo laikotarpių; ir**
 - c) **restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo** procedūrų veiksmingumo didinimo priemonių.

2. Ši direktyva netaikoma šio straipsnio 1 dalyje nurodytoms procedūroms, skirtoms skolininkams, **kurie** yra:
 - a) draudimo įmonės ir perdraudimo įmonės, kaip apibrėžta Direktyvos 2009/138/EB 13 straipsnio 1 ir 4 punktuose;
 - b) kredito įstaigos, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 punkte;
 - c) investicinės įmonės ir kolektyvinio investavimo subjektai, kaip atitinkamai apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies 2 ir 7 punktuose;

- d) pagrindinės sandorio šalys (**PSŠ**), kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 648/2012 2 straipsnio 1 punkte;
- e) centriniai vertybinių popierių depozitoriumai, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 909/2014 2 straipsnio 1 punkte;
- f) (...) subjektai, išvardyti Direktyvos 2014/59/ES 1 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje, **išskyrus šios dalies a–e punktuose išvardytus subjektus**;
- g) **viešosios įstaigos pagal nacionalinę teisę; ir**
- h) fiziniai asmenys, kurie nėra verslininkai.

2a. Valstybės narės šios direktyvos gali netaikyti ne tik šio straipsnio 2 dalyje nurodytoms procedūroms, bet ir šio straipsnio 1 dalyje nurodytoms procedūroms, susijusioms su skolininkais, kurie yra kiti finansines paslaugas teikiantys finansų subjektai, kuriems taikoma speciali tvarka, pagal kurią nacionalinės priežiūros ar pertvarkymo institucijos turi plačiai siekiančius įsikišimo įgaliojimus, panašius į tuos, kurie nustatyti šio straipsnio 2 dalies a–f punktuose nurodytiems subjektams. Valstybės narės praneša Komisijai apie tą specialią tvarką.

3. Valstybės narės gali išplėsti 1 dalies b punkte nurodytų procedūrų taikymo sritį, įtraukdamos į ją ir **nemokius** fizinius asmenis, kurie nėra verslininkai.

Valstybės narės gali 1 dalies a punktą taikyti tik juridiniams asmenims.

4. Valstybės narės gali nustatyti, kad 1 dalies a punkte nurodytos prevencinio restruktūrizavimo sistemos neapima toliau nurodytų reikalavimų arba nedaro jiems poveikio:

- i) **esamų arba buvusių darbuotojų esamų ir būsimų reikalavimų;**

- j) iš šeimos santykių, giminystės, santuokos arba svainystės kylančių išlaikymo reikalavimų; arba
- k) reikalavimų, kurie kyla dėl skolininko deliktinės atsakomybės.

2 straipsnis

Apibrėžtys

1. Šioje direktyvoje (...) vartojamų terminų apibrėžtys:

- (1) (...)
- (2) restruktūrizavimas – **priemonės, kurios apima** skolininko turto ir įsipareigojimų arba bet kurios kitos skolininko kapitalo struktūros dalies sudėties, sąlygų ar struktūros pakeitimą, (...) **pavyzdžiui**, turto ar verslo dalies pardavimą **ir, kai tai nustatyta pagal nacionalinę teisę, įmonės kaip veikiančio verslo pardavimą, taip pat visus būtinius veiklos pokyčius** arba šių elementų derinį (...);
- (3) paveikiama šalis – **kreditorius, kurio reikalavimams**, ir, kai taikytina pagal nacionalinę teisę, dalininkas, kurio (...) interesams restruktūrizavimo planas daro **tiesioginį** poveikį;
- (3a) **dalininkas – asmuo, turintis skolininko nuosavybės arba skolininko verslo dalį, įskaitant akcininkus, jei tas asmuo nėra kreditorius;**
- (4) atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas – teisės užtikrinti kreditoriaus reikalavimo skolininkui **ir, jei taip numatyta nacionalinėje teisėje, užtikrinimą teikiančiai trečiajai šaliai įvykdymo teismo, administracinio arba kito proceso kontekste laikinas sustabdymas arba teisės areštuoti ar realizuoti skolininko turtą arba verslą be teismo laikinas sustabdymas teisminės ar administracinės institucijos nurodymu arba teisės aktų nustatyta tvarka;**

- (5) vykdytina **sutartis** – skolininko ir vieno ar kelių kreditorių **sutartis**, pagal kurią abi **šalys** dar turi neįvykdytų įsipareigojimų, kai **suteikiamas arba taikomas** atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas;
- (6) (...)
- (7) (...)
- (8) (...)
- (9) kreditorių geriausių interesų kriterijus reiškia, kad joks prieštaraujantis kreditorius dėl restruktūrizavimo plano negali atsidurti prastesnėje padėtyje nei būtų likvidavimo atveju, neatsižvelgiant į tai, ar turtas parduodamas dalimis ar visa įmonė kaip veikiantis verslas, **jei buvo taikomas įprastas likvidavimo prioritetų eiliškumas pagal nacionalinę teisę, arba kito geriausio alternatyvaus scenarijaus taikymo atveju, jei restruktūrizavimo planas nebuvo patvirtintas;**
- (10) (...)
- (11) naujo finansavimo priemonės – esamo ar naujo kreditoriaus teikiama bet kokia nauja **finansinė parama (...), kuri yra įtraukta** į tą restruktūrizavimo planą (...), **siekiant** įgyvendinti restruktūrizavimo planą (...);
- (12) tarpinio finansavimo priemonės – esamo ar naujo kreditoriaus teikiama **nauja finansinė parama, (...)** **kuri apima bent finansinę paramą atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo metu** ir yra **pagrįsta** bei nedelsiant reikalinga, kad skolininko įmonė galėtų tęsti veiklą (...) arba būtų išsaugota ar padidinta tos įmonės vertė (...);
- (13) (...) verslininkas – prekyba, verslu, amatu ar profesine veikla besiverčiantis fizinis asmuo (...);

- (14) visiškas skolų panaikinimas – galimybės iš verslininko išieškoti panaikinamas skolas panaikinimas arba pačių likusių panaikinamų skolų nurašymas pagal procedūrą, kuri, be kita ko, gali apimti turto realizavimą (...) arba skolų grąžinimo (...) planą, arba abi šias priemones;
- (15) restruktūrizavimo specialistas – bet koks asmuo ar įstaiga, teisminės ar administracinės institucijos paskirti vykdyti **visų pirma** vieną ar kelias iš šių užduočių:
- a) **padėti** skolininkui ir kreditoriams parengti restruktūrizavimo planą ar dėl jo derėtis;
 - b) **prižiūrėti** skolininko veiklą derybų dėl restruktūrizavimo plano laikotarpiu ir apie ją pranešti teisminei ar administracinei institucijai;
 - c) derybų laikotarpiu **perimti** dalinę skolininko turto ar reikalų kontrolę.

2. Šioje direktyvoje toliau nurodytos sąvokos yra suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos nacionalinėje teisėje:

- a) **nemokumas,**

nemokumo tikimybė,

mažosios ir vidutinės įmonės (MVI).

3 straipsnis

Ankstyvasis perspėjimas ir galimybė susipažinti su informacija

1. Valstybės narės užtikrina, kad skolininkai (...) galėtų naudotis **bent viena** ankstyvojo perspėjimo priemone, kuri leistų nustatyti **aplinkybes, dėl kurių gali kilti nemokumo tikimybė**, ir **kuri galėtų** pranešti skolininkui (...), kad reikia **nedelsiant** imtis veiksmų.
2. Valstybės narės užtikrina, kad skolininkai (...) galėtų susipažinti su atitinkama (...) informacija apie **esamas** ankstyvojo perspėjimo priemones **ir procedūras bei priemones, susijusias su restruktūrizavimu (...) ir skolų (...) panaikinimu**.
3. Valstybės narės gali nustatyti, kad 1 ir 2 dalyse nurodytomis priemonėmis gali naudotis tik **MVĮ ir verslininkai**.

II ANTRAŠTINĖ DALIS
PREVENCINIO RESTRUKTŪRIZAVIMO SISTEMOS

1 skirsnis

Galimybė pasinaudoti prevencinio restruktūrizavimo sistemomis

4 straipsnis

Galimybė pasinaudoti prevencinio restruktūrizavimo sistemomis

1. Valstybės narės užtikrina, kad iškilus nemokumo tikimybei (...) skolininkai galėtų pasinaudoti (...) prevencinio restruktūrizavimo sistema, kuri leistų jiems restruktūrizuotis (...), **siekiant (...) užkirsti kelią nemokumui ir užtikrinti jų gyvybingumą.**
- 1a. **Valstybės narės nacionalinėje teisėje gali toliau taikyti arba įdiegti gyvybingumo testavimą su sąlyga, kad tokio testavimo tikslas yra atmesti skolininkus, kurie neturi gyvybingumo perspektyvų, ir kad jį būtų galima taikyti nedarant žalos skolininko turtui.**
- 1b. **Valstybės narės gali nustatyti apribojimus, kiek kartų per tam tikrą laikotarpį skolininkas gali pasinaudoti pagal šią direktyvą numatyta prevencinio restruktūrizavimo sistema.**
2. **Šioje direktyvoje numatyta prevencinio restruktūrizavimo sistema gali sudaryti viena ar daugiau procedūrų, priemonių arba nuostatų, kuriomis skolininkams ir paveikiamoms šalims suteikiamos šioje antraštinėje dalyje numatytos teisės ir apsaugos priemonės, sudarančios suderintą visumą, nedarant poveikio bet kokioms kitoms nacionalinėje teisėje numatytoms restruktūrizavimo sistemoms.**

3. Valstybės narės **gali** priimti nuostatas, pagal kurias teisminės ar administracinės institucijos gali kištis tik tais atvejais, kai **toks įsikišimas** yra būtinas ir proporcingas (...).
4. **Šioje direktyvoje nustatyta** prevencinio restruktūrizavimo **istema** gali naudotis prašymą pateikę skolininkai. **Valstybės narės gali nustatyti, kad šia sistema taip pat gali naudotis prašymą pateikę kreditoriai.**

2 skirsnis

Sąlygų deryboms dėl prevencinio restruktūrizavimo planų sudarymas

5 straipsnis

Savo turtu disponuojantis skolininkas

1. Valstybės narės užtikrina, kad skolininkai, kurie taiko prevencinio restruktūrizavimo procedūras, ir toliau galėtų visiškai arba bent iš dalies kontroliuoti savo turtą ir kasdienės įmonės veiklos operacijas.
2. **Kai būtina**, teisminė ar administracinė institucija sprendimą dėl restruktūrizavimo specialisto paskyrimo (...) **priima kiekvienu atskiru atveju**, išskyrus **tam tikras aplinkybes, kai valstybės narės gali reikalauti kiekvienu atveju privalomai paskirti tokį specialistą.**
3. (...)

6 straipsnis

Atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas

1. Valstybės narės užtikrina, kad, **taikant prevencinio restruktūrizavimo sistemą**, skolininkai (...) galėtų pasinaudoti atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymu (...) siekiant remti derybas dėl restruktūrizavimo plano.

Valstybės narės gali numatyti, kad teisminės ar administracinės institucijos gali atsisakyti suteikti atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymą, kai toks sustabdymas nėra būtinas arba kai jis neatitinka pirmoje pastraipoje nurodyto tikslo.

2. **Nedarant poveikio 2b ir 3 dalims**, valstybės narės užtikrina, kad atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas gali **apimti** visų rūšių **reikalavimus**, įskaitant užtikrintus **reikalavimus** ir pirmaeilius **reikalavimus**.

- 2a. **Valstybės narės gali nustatyti, kad atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas gali būti bendras**, taikytinas visiems kreditoriams, arba **gali būti ribotas**, taikytinas vienam ar keliems atskiriems kreditoriams **arba vienai ar kelioms atskiroms kreditorių kategorijoms** (...).

- 2b. **Valstybės narės tinkamai apibrėžtomis aplinkybėmis gali atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo taikymo sričiai nepriskirti tam tikrų reikalavimų arba reikalavimų kategorijų, kai toks nepriskyrimas tinkamai pagrįstas ir**

- a) **kai nėra tikėtina, kad vykdymo užtikrinimas sukels pavojų įmonės restruktūrizavimui, arba**
- b) **kai sustabdymas nepagrįstai pažeistų tų reikalavimų kreditorių interesus.**

3. 2 dalis netaikoma (...) darbuotojų reikalavimams.

Valstybės narės gali 2 dalį taikyti tokiems reikalavimams, jeigu ir tokiu mastu, kokiu valstybės narės (...) užtikrina, kad **taikant prevencinio restruktūrizavimo sistemas** garantuojamas tokių reikalavimų patenkinimas užtikrinant apsaugos lygį, kuris būtų bent jau lygiavertis atitinkamais nacionalinės teisės aktais, kuriais į nacionalinę teisę perkelta Direktyva 2008/94/EB, nustatytam lygiui.

4. Valstybės narės nustato, kad **pirminis** atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo laikotarpis negali būti ilgesnis kaip keturi mėnesiai.

5. **Nepaisant 4 dalies**, (...) valstybės narės gali nustatyti, kad teisminės ar administracinės institucijos skolininko, **kreditoriaus arba, kai taikytina, restruktūrizavimo specialisto** prašymu gali pratęsti (...) atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo laikotarpį arba suteikti naują atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo laikotarpį. Toks atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo laikotarpio pratęsimas arba naujas laikotarpis suteikiamas tik **aiškiai apibrėžtomis aplinkybėmis, kai tokie pratęsimai arba nauji sustabdymo laikotarpiai yra tinkamai pagrįsti**. (...)

6. (...)

7. Visas atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo laikotarpis, įskaitant pratęsimus ir atnaujinimus, negali būti ilgesnis kaip dvylika mėnesių.

7a. Nukrypstant nuo 7 dalies, tais atvejais, kai, vadovaujantis nacionaline teise, restruktūrizavimo planas teisminei ar administracinei institucijai patvirtinti turi būti pateiktas per aštuonis mėnesius nuo atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo pradžios, valstybės narės gali nustatyti, kad sustabdymas pratęsimas iki tol, kol planas patvirtinamas.

8. Valstybės narės užtikrina, kad teisminės ar administracinės institucijos **galėtų** panaikinti atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymą (...) **šiais atvejais**:

a) **sustabdymas nebeatitinka 1 dalyje nurodyto tikslo arba**

- b) **jei taip numatyta nacionalinėje teisėje, dėl atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo yra arba būtų nepagrįstai pažeidžiami vieno ar kelių kreditorių arba vienos ar kelių kreditorių grupių interesai.**

Valstybės narės gali nustatyti, kad atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo panaikinimas galimas tik tas atvejais, kai kreditoriai neturėjo galimybės būti išklaustyti iki sustabdymo įsigaliojimo arba prieš teisminei ar administracinei institucijai pratęsiant sustabdymo laikotarpį.

Laikydamosi 4 dalyje nustatyto laikotarpio valstybės narės gali numatyti trumpiausią laikotarpį, kurį atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas negali būti panaikintas.

9. (...)

7 straipsnis

Atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo pasekmės

1. Kai atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo laikotarpiu **skolininkui** kyla **nacionalinėje teisėje numatyta** prievolė kreiptis dėl nemokumo **procedūros, kuri gali baigtis skolininko likvidavimu, pradėjimo**, ta prievolė suspenduojama iki **to** sustabdymo laikotarpio pabaigos.
2. (...) **Atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas (...) pagal 6 straipsnį iki sustabdymo laikotarpio pabaigos suspenduoja nemokumo procedūros, kuri gali baigtis skolininko likvidavimu, pradėjimą vieno ar kelių kreditorių prašymu.**

3. Valstybės narės gali nukrypti nuo 1 ir 2 dalių, kai skolininkas (...) negali sumokėti savo skolų suėjus jų grąžinimo terminui (...). Tokiu atveju valstybės narės užtikrina, kad (...) teisminė ar administracinė institucija galėtų nuspręsti (...) išsaugoti atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo daromą teigiamą poveikį, **jeigu, atsižvelgiant į atvejo aplinkybes, nemokumo procedūros, kuri gali baigtis skolininko likvidavimu, pradėjimas neatitiktų kreditorių bendrojo intereso.**
4. (...)
5. Valstybės narės užtikrina, kad kreditoriai neatsisakytų vykdyti vykdytinų sutarčių arba jų nenutrauktų, anksčiau laiko neužbaigtų ar kitaip nekeistų skolininko nenaudai remdamiesi sutarties nuostata, kurioje tokios priemonės numatytos, vien todėl, kad:
- c) **pateiktas prašymas pradėti prevencinio restruktūrizavimo procedūrą;**
 - d) **pateiktas prašymas dėl atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo;**
 - e) **pradėta prevencinio restruktūrizavimo procedūra arba**
 - f) **suteiktas atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas. (...)**
- 5a. Valstybės narės gali numatyti taisykles, pagal kurias kreditoriams, kuriems taikomas sustabdymas, **neleidžiama arba apribojama galimybė (...)** atsisakyti vykdyti vykdytiną sutartį arba **ją nutraukti, anksčiau laiko užbaigti** ar kitaip **keisti** skolininko nenaudai, skolų, kurios atsirado prieš sustabdymą **ir skolininko nebuvo sumokėtos, atžvilgiu.**
- Ši dalis taikoma visų pirma** esminių sutarčių, kurios yra būtinos, kad įmonė galėtų tęsti kasdienę veiklą, **atveju.**

- 5b. Valstybės narės gali nustatyti, kad atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymas netaikomas užskaitos susitarimams, įskaitant baigiamosios užskaitos susitarimus, sudarytiems finansų, energijos ir biržos prekių rinkose, net ir tomis aplinkybėmis, kai 31 straipsnis netaikomas, jei tokie susitarimai yra vykdytini pagal nacionalinę nemokumo teisę. Tačiau sustabdymas taikomas tais atvejais, kai kreditorius siekia užtikrinti, kad būtų įvykdyti jo reikalavimas skolininko atžvilgiu, kylantis iš užskaitos susitarimo vykdymo.
6. Šia direktyva neužkertamas kelias skolininkui įprastinės veiklos metu tenkinti nepaveikiamų kreditorių reikalavimus (ir grąžinti jiems skolas) bei paveikiamų kreditorių reikalavimus, atsirandančius (...) atskirų vykdymo užtikrinimo priemonių sustabdymo laikotarpiu.
7. Valstybės narės užtikrina, kad susiklosčius padėčiai, kai sustabdymo laikotarpis pasibaigia, o restruktūrizavimo planas nėra priimtas, savaime nebūtų pradedama nemokumo procedūra, kuri gali baigtis skolininko likvidavimu, nebent yra tenkinamos kitos nacionalinėje teisėje nustatytos tokio pradėjimo sąlygos.

3 skirsnis

Restruktūrizavimo planai

8 straipsnis

Restruktūrizavimo planų turinys

1. Valstybės narės reikalauja, kad restruktūrizavimo planuose, pateikiamuose **priimti pagal 9 straipsnį arba pateikiamuose** teisminei ar administracinei institucijai patvirtinti **pagal 10 straipsnį**, būtų pateikta bent ši informacija:
 - a) skolininko (...) tapatybė;
 - b) **turtas ir įsipareigojimai restruktūrizavimo plano pateikimo momentu, taip pat skolininko ekonominės padėties ir darbuotojų padėties aprašymas ir** skolininko (...) sunkumų priežasčių ir masto **aprašymas**;
 - c) (...) paveikiamos šalys, konkrečiai įvardijant kiekvieną šalį arba apibūdinant pagal (...) skolų kategorijas **pagal nacionalinę teisę**, taip pat jų reikalavimai ar interesai, į kuriuos atsižvelgiama restruktūrizavimo plane;
 - d) **kai taikytina**, grupės, į kurias paveikiamos šalys yra suskirstytos **restruktūrizavimo** plano priėmimo tikslais, (...) ir (...) atitinkamos kiekvienos grupės **reikalavimų ir interesų** sumos;
 - e) **kai taikytina**, (...) šalys, konkrečiai įvardijant kiekvieną šalį arba apibūdinant pagal (...) skolų kategorijas **vadovaujantis nacionaline teise, kurios nėra paveikiamos restruktūrizavimo plano**, pateikiant priežasčių, dėl kurių (...) siūloma jų nepaveikti, **aprašymą**;

- f) **restruktūrizavimo** plano sąlygos, įskaitant, **visų pirma**:
- i) bet kokias (...) **siūlomas restruktūrizavimo priemonės, kaip nurodyta 2 straipsnio 1 dalies 2 punkte;**
 - ii) siūlomą **tokių priemonių trukmę, jei taikytina; ir**
 - iii) bet kokią naują finansavimą, kurio tikimasi pagal restruktūrizavimo planą, **ir priežastis, dėl kurių būtina tą planą įgyvendinti; ir**
- g) (...) **motyvų** paaiškinimas (...), kuriame būtų nurodyta, kodėl **galima pagrįstai tikėtis, kad restruktūrizavimo planas leis išvengti skolininko nemokumo ir užtikrinti įmonės gyvybingumą, įskaitant** būtinas išankstines sąlygas plano sėkmingam įgyvendinimui.
2. Valstybės narės **internete pateikia** restruktūrizavimo planams rengti skirtus **išsamius kontrolinius sąrašus, pritaikytus prie MVĮ poreikių. Tokie kontroliniai sąrašai turi apimti praktines rekomendacijas** dėl to, kaip restruktūrizavimo planai turi būti rengiami pagal nacionalinę teisę.(...)
3. (...)

9 straipsnis

Restruktūrizavimo planų priėmimas

01. Valstybės narės **užtikrina, kad nepriklausomai nuo to, kas pateikia prašymą taikyti prevencinio restruktūrizavimo procedūrą pagal 4 straipsnį, skolininkai turi teisę pateikti restruktūrizavimo planus paveikiamoms šalims priimti. Valstybės narės taip pat gali nustatyti, kad teisę pateikti restruktūrizavimo planus turėtų kreditoriai ir restruktūrizavimo specialistai.**

1. Valstybės narės užtikrina, kad paveikiamos (...) šalys turėtų teisę balsuoti dėl restruktūrizavimo plano priėmimo. (...)
- 1a. **Nepaisant 1 dalies, valstybės narės gali nustatyti, kad teisės balsuoti neturi:**
 - a) **dalininkai;**
 - b) **kreditoriai, kurių reikalavimai, taikant įprastą likvidavimo prioritetų eiliškumą, neturi pirmumo paprastųjų neapsaugotų kreditorių reikalavimų atžvilgiu; arba**
 - c) **bet kokia su skolininku arba skolininko įmone susijusi šalis, kurios atveju esama interesų konflikto pagal nacionalinę teisę.**
2. Valstybės narės užtikrina, kad paveikiamos šalys būtų išskirtos į atskiras grupes, kurios atspindėtų (...) **pakankamai** bendro intereso, **laikantis nacionalinės teisės**. Mažų mažiausiai, priimant restruktūrizavimo planą užtikrinti ir neužtikrinti reikalavimai visada turi būti išskirti į atskiras grupes. Valstybės narės taip pat gali nustatyti, kad darbuotojų **reikalavimai** sudaro atskirą grupę.

Valstybės narės gali nustatyti, kad skolininkai, kurie yra MVI, gali pasirinkti neišskirti paveikiamų šalių į atskiras grupes.
3. **Grupių sudarymą** teisminė ar administracinė institucija išnagrinėja tuomet, kai **pateikiamas** prašymas (...) patvirtinti restruktūrizavimo planą. **Valstybės narės gali nustatyti, kad teisminė ar administracinė institucija grupių sudarymą išnagrinėtų ir patvirtintų ankstesniame etape.**
4. (...) Restruktūrizavimo planą paveikiamos šalys priima, jei jų reikalavimų arba interesų suma vertine išraiška kiekvienoje grupėje sudaro daugumą. **Be to, valstybės narės gali reikalauti, kad susidarytų kiekvienos grupės paveikiamų šalių skaičiaus dauguma.**

Valstybės narės nustato daugumos, **reikalingos** restruktūrizavimo planui priimti, dydžius. **Ta dauguma** (...) turi **būti** ne didesnė nei 75 % reikalavimų arba interesų sumos vertine išraiška kiekvienoje grupėje **arba, kai taikytina, kiekvienos grupės paveikiamų šalių skaičiaus**.

5. **Nepaisant 1–4 dalių**, valstybės narės gali **nustatyti**, kad **vietoj oficialus** balsavimo dėl restruktūrizavimo plano priėmimo **gali būti taikomas** (...) susitarimas, **priimamas susidarius** reikiamai daugumai.
6. (...)

10 straipsnis

Restruktūrizavimo planų patvirtinimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad **bent jau** toliau išvardyti restruktūrizavimo planai šalims **būtų** privalomi su sąlyga, kad juos patvirtino teisminė ar administracinė institucija:
 - a) restruktūrizavimo planai, turintys poveikį jiems prieštaraujančių paveikiamų šalių **reikalavimams arba** interesams; **ir**
 - b) restruktūrizavimo planai, kuriuose numatytos naujo finansavimo priemonės.
2. Valstybės narės užtikrina, kad restruktūrizavimo plano patvirtinimo teisminėje ar administracinėje institucijoje sąlygos būtų aiškiai apibrėžtos ir apimtų bent šiuos reikalavimus:
 - a) restruktūrizavimo planas yra priimtas pagal 9 straipsnį (...);
 - aa) **toje pačioje balsavimo grupėje esantiems kreditoriams arba tais atvejais, kai yra tik viena grupė, kaip numatyta 9 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje, kreditoriams, turintiems pakankamai bendro intereso, taikomos vienodos sąlygos, proporcingai jų reikalavimams;**

- ab) **apie restruktūrizavimo planą** pranešta visoms (...) **paveikiamoms šalims pagal nacionalinę teisę**;
- b) **kai esama prieštaraujančių kreditorių**, restruktūrizavimo planas atitinka kreditorių geriausių interesų kriterijų;
- c) **kai taikytina**, visos naujo finansavimo priemonės turi būti būtinos restruktūrizavimo planui įgyvendinti ir jomis neturi būti nepagrįstai pažeidžiami kreditorių interesai.

Nagrinėti, ar laikomasi pirmos pastraipos b punkto, teisminė ar administracinė institucija turėtų tik jei tai užginčijama.

- 3. Valstybės narės užtikrina, kad teisminės ar administracinės institucijos **galėtų** atsisakyti patvirtinti restruktūrizavimo planą tais atvejais, kai nėra pagrįstai (...) tikimasi, kad tas planas **leis** išvengti skolininko nemokumo **arba** užtikrinti įmonės gyvybingumą.
- 4. (...)

11 straipsnis

Prieštaraujančių kreditorių grupių nuomonės nepaisymas

- 1. Valstybės narės užtikrina, kad restruktūrizavimo planą, kurio nepatvirtino **visos** paveikiamų šalių **balsuojančios grupės, kaip numatyta 9 straipsnio 4 dalyje**, skolininko siūlymu arba (...) skolininkui pritarus galėtų patvirtinti teisminė ar administracinė institucija ir kad tas planas taptų privalomas (...) prieštaraujančioms **balsuojančioms** grupėms, jei restruktūrizavimo planas **atitinka bent šias sąlygas**:
 - a) **jis atitinka** 10 straipsnio 2 dalį;
 - b) **jį patvirtino reikiamos paveikiamų šalių balsuojančios grupės pagal 2 dalį**;

- c) jis atitinka sąžiningumo kriterijų pagal 2a dalį;
- d) nė viena paveikiamų šalių grupė pagal restruktūrizavimo planą negali gauti ar išsaugoti sumos, kuri viršytų visą jos reikalavimų ar interesų sumą vertine išraiška;

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, valstybės narės gali reikalavimą gauti skolininko pritarimą taikyti tik tais atvejais, kai skolininkai yra MVĮ.

2. Kad restruktūrizavimo planas būtų patvirtintas, valstybės narės reikalauja, kad planui būtų pritarusi:

- a) bent viena **balsuojanti** paveikiamų arba, kai tai numatyta nacionalinėje teisėje, **žalą patiriančių šalių** grupė, kuri nėra akcininkų grupė, arba jam būtų pritarusi bet kokia kita grupė, kuri, įvertinus, kad **skolininkas yra veikianti įmonė**, neturėtų teisės į joki mokėjimą arba teisės išlaikyti jokio intereso, arba, kai tai numatyta pagal nacionalinę teisę, kurios atžvilgiu galėtų būti pagrįstai manoma, kad ji neturėtų teisės į joki mokėjimą ar teisės išlaikyti jokio intereso, jei pagal nacionalinę teisę būtų taikomas įprastas likvidavimo prioritetų eiliškumas; arba
- b) **paveikiamų šalių balsuojančių grupių dauguma su sąlyga, kad bent viena tų grupių yra užtikrinimo priemonę turinčių kreditorių grupė arba turi pirmumą paprastųjų neapsaugotų kreditorių grupės atžvilgiu.**

Valstybės narės savo nacionalinėje teisėje gali numatyti abi alternatyvas.

Valstybės narės gali **padidinti paveikiamų arba, kai tai numatyta nacionalinėje teisėje, žalą patiriančių šalių (...)** grupių mažiausią skaičių, kurio reikia, kad planas būtų patvirtintas, **kaip** nustatyta šios dalies a punkte.

2a. Valstybės narės nustato sąžiningumo kriterijų, nustatydamos reikalavimą, kad:

- a) prieštaraujančios balsuojančios paveikiamų kreditorių grupės reikalavimai būtų visiškai patenkinti tomis pačiomis arba lygiavertėmis priemonėmis, jeigu pagal restruktūrizavimo planą paskesnės eilės grupė turi teisę į bet kokį mokėjimą arba teisę išlaikyti bet kokį interesą; arba
- b) prieštaraujančios balsuojančios paveikiamų kreditorių grupės būtų traktuojamos bent jau taip pat palankiai kaip ir bet kuri kita tos pačios eilės grupė ir palankiau nei bet kuri paskesnės eilės grupė.

Valstybės narės gali toliau taikyti arba nustatyti nuo 2a dalies a punkto nukrypstančias nuostatas tais atvejais, kai tai būtina norint pasiekti restruktūrizavimo plano tikslus ir kai restruktūrizavimo planas nepagrįstai nepažeidžia jokių paveikiamų šalių teisių ar interesų.

2b. 10 straipsnio 3 dalis taikoma *mutatis mutandis*.

12 straipsnis

Dalininkai

1. Tais atvejais, kai valstybės narės nustato, kad dalininkams 9–11 straipsniai netaikomi, jos kitomis priemonėmis užtikrina, kad (...) tie (...) dalininkai (...) nepagrįstai nekliudytų priimti, patvirtinti arba įgyvendinti restruktūrizavimo planą (...).

Valstybės narės gali pritaikyti tai, kas taikant 1 dalį būtų nepagrįsta, kad būtų atsižvelgta, *inter alia*, į tai, ar skolininkas yra MVĮ ar didelė įmonė, kad siūlomos restruktūrizavimo priemonės daro poveikį dalininkų teisėms, dalininko tipą, ar skolininkas yra juridinis ar fizinis asmuo arba ar partneriai bendrovėje turi ribotą ar neribotą atsakomybę.

2. (...)

3 skirsnis

Restruktūrizavimo planai

13 straipsnis

Teisminės ar administracinės institucijos atliekamas vertinimas

1. (...) Teisminė ar administracinė institucija **sprendimą dėl vertinimo (...)**, grindžiamą tuo, jog tvirtinama, kad pažeidžiamas **vienas kuris šių elementų**:
 - a) kreditorių geriausių interesų kriterijus **pagal 2 straipsnio 1 dalies 9 punktą arba**
 - b) **11 straipsnio 2 dalies a punkte numatytos sąlygos prieštaraujančių kreditorių grupių nuomonės nepaisymo mechanizmui taikyti,**

priima **tik tais atvejais**, kai restruktūrizavimo planą užginčija **prieštaraujanti paveikiama šalis**.
2. (...)
3. Valstybės narės užtikrina, kad **sprendimo dėl vertinimo priėmimo pagal 1 dalį tikslais teisminės ar administracinės institucijos galėtų paskirti arba išklausti** tinkamos kvalifikacijos specialistus (...).
4. **1 dalies tikslais** valstybės narės užtikrina, kad (...) **prieštaraujanti paveikiama šalis galėtų** teisminei ar administracinei institucijai, kurios prašoma patvirtinti restruktūrizavimo planą, (...) **pareikšti prieštaravimą**.

Valstybės narės gali nustatyti, kad toks prieštaravimas gali būti pareiškiamas pateikiant apeliacinį skundą dėl sprendimo dėl restruktūrizavimo plano patvirtinimo.

14 straipsnis

Restruktūrizavimo planų poveikis

1. Valstybės narės užtikrina, kad teisminės ar administracinės institucijos patvirtinti restruktūrizavimo planai būtų privalomi **visoms paveikiamoms šalims**.
2. **Valstybės narės užtikrina, kad** restruktūrizavimo planas nedarytų poveikio kreditoriams, kurie **pagal nacionalinę teisę** nedalyvauja jį priimant.

15 straipsnis

Apeliaciniai skundai

1. Valstybės narės užtikrina, kad **bet kokie nacionalinėje teisėje numatyti apeliaciniai skundai dėl** teisminės institucijos priimto sprendimo **patvirtinti arba atmesti** restruktūrizavimo planą **būtų pateikiami** aukštesnės instancijos teisminei institucijai.

Valstybės narės užtikrina, kad apeliaciniai skundai dėl administracinės institucijos priimto sprendimo **patvirtinti arba atmesti** restruktūrizavimo planą **būtų pateikiami** teisminei institucijai.

2. (...)

3. Apeliacinis skundas dėl sprendimo, kuriuo restruktūrizavimo planas patvirtintas, turi neturėti stabdomojo poveikio to plano vykdymui.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, valstybės narės gali nustatyti, kad teisminės institucijos gali, kai būtina ir tikslinga, sustabdyti restruktūrizavimo plano arba jo dalių vykdymą siekiant apsaugoti kurios nors šalies interesus.

4. Valstybės narės užtikrina, kad apeliacinį skundą patenkinus pagal 3 dalį, teisminė institucija galėtų:
- a) restruktūrizavimo planą anuliuoti arba
 - b) restruktūrizavimo planą (...) iš dalies pakeisti, kai tai numatyta pagal nacionalinę teisę, ir jį patvirtinti.

Valstybės narės gali numatyti, kad tais atvejais, kai planas patvirtinamas pagal pirmos pastraipos b punktą, šaliai, kuri patyrė piniginių nuostolių ir kurios apeliacinis skundas buvo patenkintas, būtų skirta kompensacija.

4 SKIRSNIS

Naujo finansavimo ir tarpinio finansavimo priemonių bei kitų su restruktūrizavimu susijusių sandorių apsauga

16 straipsnis

Naujo finansavimo ir tarpinio finansavimo priemonių apsauga

1. Valstybės narės užtikrina, kad būtų užtikrinama derama (...) naujo finansavimo ir tarpinio finansavimo priemonių apsauga. **Mažų mažiausiai, bet kokiu vėlesniu skolininko nemokumo atveju**
- a) naujo **finansavimo** ir tarpinio finansavimo priemonės negali būti paskelbiamos negaliojančiomis, niekinėmis ar nevykdytinomis **ir**
 - b) **tokį finansavimą teikiantiems subjektams (...) negali būti taikomos civilinės, administracinės ar baudžiamosios sankcijos**
- motyvuojant tik tuo, kad toks finansavimas kenktų visiems kreditoriams. (...)**

- 1a. Valstybės narės gali nustatyti, kad 1 dalis naujo finansavimo ir tarpinio finansavimo priemonių atžvilgiu taikoma tik tais atvejais, kai planą patvirtino teisminė ar administracinė institucija arba kai tarpinio finansavimo priemonėms buvo taikoma *ex ante* kontrolė.
- 1b. Valstybės narės gali nustatyti, kad 1 dalis netaikoma tarpinio finansavimo priemonėms, suteiktoms po to, kai skolininkas tapo nepajėgus sumokėti savo skolų suėjus jų grąžinimo terminui.
2. Valstybės narės gali nustatyti, kad bet koku vėlesniu skolininko nemokumo atveju naujo arba tarpinio finansavimo priemonių teikėjams **būtų suteikta teisė** gauti mokėjimą (...) pirmiau nei kiti kreditoriai, kurių reikalavimai priešingu atveju turėtų pirmumą arba būtų lygiaverčiai (...).
3. (...)

17 straipsnis

Kitų su restruktūrizavimu susijusių sandorių apsauga

1. Nedarant poveikio 16 straipsniui, valstybės narės užtikrina, kad bet koku vėlesniu skolininko nemokumo atveju sandoriai, kurie yra pagrįsti ir nedelsiant reikalingi deryboms dėl restruktūrizavimo plano, (...) nebūtų paskelbiami negaliojančiais, niekiniais ar nevykdytiniais **motyvuojant tik tuo, kad tokie sandoriai kenktų visiems kreditoriams** (...).
- 1a. Valstybės narės gali nustatyti, kad 1 dalis taikoma tik tais atvejais, kai planą patvirtino teisminė ar administracinė institucija arba kai tokiems sandoriams buvo taikoma *ex ante* kontrolė.
- 1b. Valstybės narės gali nustatyti, kad 1 dalis netaikoma sandoriams, sudarytiems po to, kai skolininkas tapo nepajėgus sumokėti savo skolų suėjus jų grąžinimo terminui.

2. 1 dalyje nurodyti sandoriai (...) apima **bent jau**:
- a) (...) mokesčių ir išlaidų, susijusių su derybomis dėl restruktūrizavimo plano, jo priėmimu **arba** patvirtinimu (...), mokėjimą;
 - b) (...) mokesčių ir išlaidų, skirtų profesionalioms konsultacijoms, **kurios yra glaudžiai susijusios su** (...) restruktūrizavimo planu (...), mokėjimą; **ir**
 - c) (...)
 - d) kitus (...) **nei a ir b punktuose nurodytieji** atsiskaitymus ir išmokėjimus, atliekamus vykdant įprastinę veiklą.
 - e) (...)
3. (...)
4. **Nedarant poveikio 16 straipsniui**, valstybės narės užtikrina, kad **bet koku vėlesniu skolininko nemokumo atveju** bet koks sandoris (...), **kuris yra pagrįstas ir nedelsiant reikalingas** restruktūrizavimo plano įgyvendinimui **ir kuris yra vykdomas laikantis** (...) teisminės ar administracinės institucijos patvirtinto restruktūrizavimo plano (...), nebūtų paskelbiamas negaliojančiu, niekiniu ar nevykdytinu **motyvuojant tik tuo, kad toks sandoris** kenktų visiems kreditoriams (...).

5 SKIRSNIS

Direktorių pareigos iškilus nemokumo tikimybei

18 straipsnis

(...)

III ANTRAŠTINĖ DALIS

(...) Skolų panaikinimas ir draudimas verstis veikla

19 straipsnis

Galimybė pasinaudoti skolų panaikinimo priemone

1. Valstybės narės užtikrina, kad **nemokūs** verslininkai **galėtų pasinaudoti bent viena procedūra, pagal kurią būtų visiškai panaikintos** jų skolos pagal šią direktyvą.

Valstybės narės gali reikalauti, kad prekyba, verslas, amatas ar profesinė veikla, su kuriais yra susijusios skolos, būtų nutraukti.

2. Valstybės narės, kuriose visiškai skolų panaikinimas galimas tik verslininkui grąžinus dalį skolos, užtikrina, kad ši grąžinimo prievolė atitiktų konkretaus verslininko padėtį ir **visų pirma** būtų (...) proporcinga jo **turimoms arba** disponuojamosioms pajamoms **ir turtui** skolų panaikinimo laikotarpiu, **ir ja būtų atsižvelgta į pagrįstus kreditorių interesus.**

20 straipsnis

Skolų panaikinimo laikotarpis

1. **Valstybės narės užtikrina, kad** laikotarpis (...), po kurio **nemokūs** verslininkai **gali būti** visiškai atleisti **nuo** skolų, **būtų** ne ilgesnis nei treji metai skaičiuojant **ne vėliau kaip** nuo **vienos iš šių datų:**

- a) **jeigu taikoma procedūra, pagal kurią sudarytas skolų grąžinimo planas – nuo teisminės ar administracinės institucijos sprendimo, kuriuo patvirtinamas tas planas, arba plano (...) įgyvendinimo pradžios dienos (...) arba**

b) **bet kokios kitos procedūros atveju** – nuo teisminės ar administracinės institucijos (...) sprendimo pradėti (...) procedūrą **arba nuo to momento, kai nustatomas nemokaus skolininko turtas.**

2. Valstybės narės užtikrina, kad (...) **nemokūs verslininkai, kurie įvykdė savo prievolės, kai tokios prievolės nustatytos pagal nacionalinę teisę, būtų atleidžiami nuo skolų pasibaigus skolų panaikinimo laikotarpiui, nereikalaujant kreiptis į teisminę ar administracinę instituciją su prašymu pradėti procedūrą, kuria būtų papildomos 1 dalyje nurodytos procedūros.**

Nedarant poveikio pirmai pastraipai, valstybės narės gali toliau taikyti arba nustatyti nuostatas, kuriomis teisminėms ar administracinėms institucijoms leidžiama tikrinti, *ex officio* arba gavus asmens, turinčio teisėtą interesą, prašymą, ar verslininkai įvykdė prievolės, būtinas pasinaudoti skolos panaikinimo galimybe.

2a. Valstybės narės gali numatyti, kad visiškas skolos panaikinimas turi nepakenkti **nemokumo procedūros tūšai, kai realizuojamas ir padalijamas verslininko turtas, kuris sudarė nemokaus verslininko turtą tuo metu, kaip nurodyta 2 dalies pirmoje pastraipoje.**

21 straipsnis

Draudimo verstis veikla laikotarpis

1. Valstybės narės užtikrina, kad tais atvejais, kai **nemokaus** verslininko skolos pagal šią direktyvą panaikinamos, bet koks jam taikomas draudimas pradėti ar toliau verstis prekyba, verslu, amatu ar profesine veikla, grindžiamas **vien tik** verslininko **nemokumu**, baigtų galioti ne vėliau kaip pasibaigus skolų panaikinimo laikotarpiui. (...)

- 1a. Valstybės narės užtikrina, kad pasibaigus skolų panaikinimo laikotarpiui šio straipsnio 1 dalyje nurodytas draudimas verstis veikla nustotų galioti, nereikalaujant kreiptis į teisminę ar administracinę instituciją su prašymu pradėti procedūrą, kuria būtų papildomos 20 straipsnio 1 dalyje nurodytos procedūros.

22 straipsnis

Nukrypti leidžiančios nuostatos

1. Nukrypdamos nuo 19–21 straipsnių, valstybės narės gali toliau taikyti arba priimti nuostatas, **kuriomis atsisakoma** suteikti galimybę pasinaudoti **skolų** panaikinimo procedūra, tokia galimybė apribojama **ar atšaukiama** arba **kuriomis nustatomi** ilgesni visiško **skolų** panaikinimo laikotarpiai arba ilgesni draudimo verstis veikla laikotarpiai tam tikrais aiškiai apibrėžtais atvejais ir kai tokios **nukrypti leidžiančios nuostatos** yra **tinkamai pagrįstos (...), pavyzdžiui:**
- a) **kai nemokus** verslininkas įsiskolindamas, **nemokumo procedūros metu** arba **grąžindamas** skolą, **vertinant pagal nacionalinę teisę**, veikė kreditorių arba kitų suinteresuotųjų subjektų atžvilgiu nesąžiningai arba piktnaudžiaudamas;
 - b) **kai nemokus** verslininkas nesilaiko skolų grąžinimo plano arba bet kurios kitos teisinės prievolės, kuria siekiama apginti kreditorių interesus, **įskaitant prievolę užtikrinti didžiausią įmanomą skolų susigrąžinimą kreditoriams;**
 - ba) **kai nemokus verslininkas nevykdo informavimo arba bendradarbiavimo įpareigojimų pagal nacionalinę teisę;**
 - c) **kai prašymai** dėl skolų panaikinimo procedūros teikiami piktnaudžiaujant;
 - d) kai naujas prašymas dėl skolų panaikinimo (...) pateikiamas per tam tikrą laikotarpį (...) nuo to laiko, kai nemokiam verslininkui buvo suteikta galimybė pasinaudoti visišku skolų panaikinimu, arba jo prašymas visiškai panaikinti skolas buvo atmetas dėl šiurkštaus informavimo arba bendradarbiavimo įpareigojimų pažeidimo;

- da) kai nepadengiamos skolų panaikinimo procedūros išlaidos arba
- db) kai nukrypti leidžianti nuostata yra būtina siekiant užtikrinti skolininko teisių ir kreditoriaus ar kelių kreditorių teisių pusiausvyrą.

2. Nukrypstant nuo 20 straipsnio, valstybės narės gali numatyti ilgesnius skolų panaikinimo laikotarpius tais atvejais, kai:

- a) teisminė ar administracinė institucija patvirtina arba nurodo taikyti apsaugos priemones, kad būtų išsaugotas nemokaus verslininko ir, kai taikytina, jo šeimos narių pagrindinis gyvenamasis būstas arba svarbus turtas, reikalingas verslininko prekybos veiklai, verslui, amatui ar profesinei veiklai tęsti, arba
- b) nemokaus verslininko pagrindinis gyvenamasis būstas nėra parduodamas.

3. Valstybės narės gali nustatyti, kad tam tikrų kategorijų skolos, kaip antai:

- e) užtikrintos skolos;
- f) skolos, susidarancios dėl baudžiamųjų sankcijų, arba su jomis susijusios skolos;
- g) skolos, susidarancios dėl deliktinės atsakomybės;
- h) skolos dėl iš šeimos santykių, giminystės, santuokos arba svainystės kylančių išlaikymo prievolių;
- i) skolos, susidariusios po to, kai buvo pateiktas prašymas dėl skolų panaikinimo procedūros, arba po to, kai tokia procedūra buvo pradėta, ir
- j) skolos, kylančios iš įpareigojimo sumokėti skolų panaikinimo procedūros išlaidas,

negali būti panaikintos, arba gali apriboti galimybę pasinaudoti skolų panaikinimo procedūra arba nustatyti ilgesnį skolos panaikinimo laikotarpį, jei toks netaikymas, apribojimai arba ilgesni laikotarpiai yra tinkamai pagrįsti (...).

4. Nukrypdomos nuo 21 straipsnio, valstybės narės gali numatyti ilgesnius arba neterminuotus veiklos draudimo laikotarpius tais atvejais, kai **nemokūs verslininkai** verčiasi profesine veikla, kuriai taikomos specialios etikos normos **arba specialios taisyklės dėl reputacijos ar kompetencijos**, arba **profesine veikla, kuria užsiimant valdomas kitų asmenų turtas**, arba tais atvejais, kai **nemokus verslininkas ketina įgyti teisę verstis tokia profesine veikla**.
- 4a. Šia direktyva nedaromas poveikis nacionalinėms taisyklėms dėl kitų nei 21 straipsnyje nurodytų draudimų verstis veikla, nustatytų teisminės ar administracinės institucijos nurodymu.

23 straipsnis

Procedūrų dėl (...) verslininkų skolų konsolidavimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad tais atvejais, kai (...) **nemokūs verslininkai turi** skolų, susikaupusių **jiems** besiverčiant prekyba, verslu, amatu ar profesine veikla, ir (...) skolų, susikaupusių su šia veikla nesusijusiose srityse, visos **panaikinamos** skolos, siekiant **visiško skolų** panaikinimo, būtų apjungiamos į vieną procedūrą.
2. Nukrypstant nuo 1 dalies, valstybės narės gali nustatyti, kad (...) dėl skolų, **nemokių verslininkų sukauptų jiems** besiverčiant prekyba, verslu, amatu ar profesine veikla, ir **skolų, susikaupusių su šia veikla nesusijusiose srityse**, turi būti sprendžiama atskirose procedūrose, jei tokios procedūros gali būti koordinuojamos siekiant **visiško skolų** panaikinimo pagal šią direktyvą.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

Priemonės restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūru veiksmingumui didinti

24 straipsnis

Teisminės ir administracinės institucijos

Nedarant poveikio teismų nepriklausomumui ir teisminių institucijų sistemos organizavimo skirtumams Sąjungoje, valstybės narės užtikrina, kad:

- a) **teisminių** ir administracinių institucijų darbuotojai, užsiimantys restruktūrizavimo, nemokumo ir **skolų panaikinimo procedūromis**, būtų **tinkamai** (...) parengti (...) **ir turėtų** savo pareigoms **vykdyti būtiną kompetenciją ir**
- b) (...) **restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūros** būtų vykdomos veiksmingai (...).

25 straipsnis

(...)

26 straipsnis

(...) *Restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų specialistai*

Valstybės narės užtikrina, kad:

- a) **specialistai, kuriuos teisminė ar administracinė institucija paskiria dirbti restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrose (specialistai), būtų (...) tinkamai parengti ir turėtų savo pareigoms vykdyti būtiną kompetenciją;**
- b) (...) **tinkamumo kriterijai ir specialistų skyrimo, atleidimo ir atsistatydinimo procesas (...) būtų aiškūs, skaidrūs ir sąžiningi (...);**
- c) (...) **skiriant specialistą (...) konkrečiam atvejui, įskaitant atvejus su tarpvalstybiniais elementais, būtų deramai atsižvelgiama į specialisto patirtį ir kompetenciją, atsižvelgiant į konkrečius atvejo ypatumus (...), ir**
- d) **siekiant išvengti bet kokio interesų konflikto, skolininkai ir kreditoriai turėtų galimybę arba prieštarauti specialisto atrinkimui ar skyrimui, arba prašyti jį pakeisti.**

2. (...)

3. (...)

4. (...)

Specialistų priežiūra ir darbo užmokestis (...)

1. Valstybės narės nustato reikalingus priežiūros ir reguliavimo **mechanismus**, kad būtų užtikrinta (...) **veiksminga** specialistų darbo priežiūra, **siekiant užtikrinti, kad jų paslaugos būtų teikiamos veiksmingai ir kompetentingai, o susijusių šalių atžvilgiu – nešališkai ir nepriklausomai. Tie mechanizmai** taip pat turi apimti (...) veiksmingas netinkamai savo pareigas atliekančių specialistų **atskaitomybei užtikrinti skirtas priemones.**
- 1a. **Valstybės narės gali skatinti specialistų elgesio kodeksų rengimą ir jų laikymąsi.**
2. Valstybės narės užtikrina, kad specialistų **darbo užmokestį** (...) reglamentuotų taisyklės, kurios **atitiktų** (...) veiksmingo procedūrų atlikimo **tikslą. (...)**

Valstybės narės užtikrina, kad būtų **nustatytos** (...) atitinkamos procedūros, skirtos ginčams dėl darbo užmokesčio **spręsti, ir kad tie ginčai būtų sprendžiami veiksmingai.**

28 straipsnis

Elektroninių ryšio priemonių naudojimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad **restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrose dalyvaujančios procedūros šalys, specialistas arba teisminė ar administracinė institucija galėtų**, be kita ko, ir tarpvalstybiniais atvejais, elektroniniu būdu **atlikti bent tokius veiksmus**:
 - a) pareikšti reikalavimus;
 - b) **pateikti (...)** restruktūrizavimo ar skolos grąžinimo planus;
 - c) siųsti pranešimus kreditoriams;
 - d) (...)
 - e) pareikšti **prieštaravimą ir pateikti** apeliacinius skundus.

V ANTRAŠTINĖ DALIS

Restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų stebėsena

29 straipsnis

Duomenų rinkimas

1. (...) Valstybės narės **nacionaliniu** lygmeniu **kasmet** renka ir agreguoja duomenis apie **restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūras, suskirstytus pagal kiekvieną procedūros tipą, bent jau apie tokius elementus:**
 - a) procedūrų, dėl kurių buvo **kreiptasi ar kurios buvo pradėtos, jeigu toks pradėjimas numatytas pagal nacionalinę teisę, kurios yra vykdomos ar buvo užbaigtos (...), skaičių;**
 - b) vidutinę procedūrų trukmę nuo prašymo pateikimo arba procedūrų pradėjimo, jeigu toks pradėjimas numatytas pagal nacionalinę teisę, iki jų užbaigimo;
 - c) kitų, nei minimos ca punkte, procedūrų, suskirstytų pagal (...) rezultatų tipus, skaičių;
 - ca) **prašymų pradėti restruktūrizavimo procedūras, kurie buvo paskelbti nepriimtinais, buvo atmesti arba buvo atsiimti dar jų nepradėjus nagrinėti, skaičių;**
 - d) (...)
 - e) (...)
 - f) (...)
 - g) (...)
- 1a. Valstybės narės **nacionaliniu** lygmeniu **kasmet** renka ir agreguoja duomenis apie skolininkų, **kuriems buvo taikomos restruktūrizavimo arba nemokumo procedūros ir kurie trejų metų laikotarpiu, einančiu prieš prašymo pateikimą ar tokių procedūrų pradėjimą, jeigu toks pradėjimas numatytas pagal nacionalinę teisę, turėjo restruktūrizavimo planą, patvirtintą pagal ankstesnę restruktūrizavimo procedūrą, kuria įgyvendinama II antraštinė dalis, skaičių.**

- 1b. Valstybės narės nacionaliniu lygmeniu gali rinkti ir metiniu pagrindu agreguoti duomenis apie kiekvieno tipo procedūros vidutines išlaidas, taip pat apie vidutinį reikalavimų užtikrinimo lygį atskirai užtikrinimo priemonių turinčių ir jų neturinčių kreditorių ir, kai taikytina, kitų tipų kreditorių atveju.**
2. Valstybės narės 1 dalies a–c punktuose nurodytus duomenis ir, kai taikytina ir jų yra, **1b dalyje nurodytus duomenis** suskirsto pagal:
- a) skolininkų, kurie nėra fiziniai asmenys, dydį (...);
 - b) tai, ar skolininkai, kuriems taikomos restruktūrizavimo ar nemokumo procedūros, yra fiziniai ar juridiniai asmenys, ir
 - c) (...) tai, ar skolų panaikinimo procedūros yra susijusios tik su verslininkais ar su visais fiziniiais asmenimis.
- 2a. Valstybės narės 1, 1a, 1b ir 2 dalyse nurodytus duomenis gali rinkti ir agreguoti pasinaudodamos imčių metodu, kuris užtikrintų, kad imtys būtų reprezentatyvios imčių dydžio ir įvairovės atžvilgiu.**
3. Valstybės narės renka ir agreguoja 1, 1a, 2 dalyse ir, kai taikoma, **1b dalyje** nurodytus duomenis už visus kalendorinius metus iki kiekvienų metų gruodžio 31 d., pradėdamos nuo (...) pirmų visų kalendorinių metų, einančių po ... [**4 dalyje nurodytą įgyvendinimo aktų taikymo pradžios datą**]. Tie duomenys kasmet ne vėliau kaip kalendorinių metų, einančių po metų, kurių duomenys surinkti, **gruodžio** 31 d. pateikiami Komisijai naudojantis standartine duomenų pateikimo forma.
4. Komisija įgyvendinimo aktais nustato **šio straipsnio** 3 dalyje nurodytą duomenų pateikimo formą. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 30 straipsnio 2 dalyje nurodytos **nagrinėjimo** procedūros.

30 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

Jei komitetas nuomonės nepateikia, Komisija įgyvendinimo akto projekto nepriima ir taikoma Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa.

VI ANTRAŠTINĖ DALIS

Baigiamosios nuostatos

31 straipsnis

Santykis su kitais teisės aktais ir tarptautiniais dokumentais

1. **Viršesniais** šios direktyvos **nuostatų atžvilgiu laikomi šie aktai**:
 - a) Direktyva 98/26/EB (...) ²⁰;
 - b) Direktyva 2002/47/EB (...) ²¹ ir
 - c) Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (...) ²².

²⁰ 1998 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/26/EB dėl atsiskaitymų baigtinumo mokėjimų ir vertybinių popierių atsiskaitymų sistemose, OL L 166, 1998 6 11, p. 45.

²¹ 2012 m. birželio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/47/EB dėl susitarimų dėl finansinio įkaito, OL L 168, 2002 6 27, p. 43.

²² 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 dėl ne biržos išvestinių finansinių priemonių, pagrindinių sandorio šalių ir sandorių duomenų saugyklų, OL L 201, 2012 7 27, p. 1.

- 1a. Šia direktyva nedaromas poveikis apsaugos reikalavimams dėl lėšų, taikomiems mokėjimo įstaigoms pagal Direktyvą (ES) 2015/2366 dėl mokėjimo paslaugų vidaus rinkoje ir elektroninių pinigų įstaigoms pagal Direktyvą 2009/110/EB dėl elektroninių pinigų įstaigų steigimosi, veiklos ir riziką ribojančios priežiūros.
2. Šia direktyva nedaromas poveikis darbuotojų teisėms, įtvirtintoms direktyvomis 98/59/EB, 2001/23/EB, 2002/14/EB, 2008/94/EB ir 2009/38/EB.
- 2a. Šios direktyvos II antraštine dalimi nedaromas poveikis Konvencijos dėl tarptautinių interesų, susijusių su mobiliąja įranga, ir jos Protokolo dėl su orlaivių įranga susijusių klausimų, kurių šalimis šios direktyvos priėmimo metu yra kai kurios valstybės narės, taikymui.

32 straipsnis

Direktyvos (ES) 2017/1132 pakeitimas

Direktyvos (ES) 2017/1132²³ 84 straipsnis papildomas šia 4 dalimi:

„4. Valstybės narės nukrypsta nuo 58 straipsnio 1 dalies, 68 straipsnio, 72 straipsnio, 73 straipsnio, 74 straipsnio, 79 straipsnio 1 dalies b punkto, 80 straipsnio 1 dalies ir 81 straipsnio tiek ir tokį laikotarpį (...), kiek tai yra būtina, kad būtų sukurta prevencinio restruktūrizavimo sistema, numatyta ... Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje [.../....]*.“

²³ 2017 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1132 dėl tam tikrų bendrovių teisės aspektų, OL L 169, 2017 6 30, p. 46.

Šia nuostata nedaromas poveikis akcininkų lygių teisių principui.

* Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl prevencinio restruktūrizavimo sistemų, skolų panaikinimo ir draudimo verstis veikla procedūrų ir dėl priemonių restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų veiksmingumui didinti, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2017/1132. (OL ...).

33 straipsnis

Nuostata dėl peržiūros

Ne vėliau kaip ... [*penkeri metai nuo įgyvendinimo priemonių taikymo pradžios datos*], o vėliau – kas **septynerius** metus Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui šios direktyvos taikymo ataskaitą, be kita ko, nurodydama, ar **reikėtų apsvarstyti** papildomas priemones restruktūrizavimo, nemokumo ir **skolų panaikinimo procedūrų** (...) teisinei sistemai konsoliduoti ir stiprinti.

34 straipsnis

Įgyvendinimas

1. Valstybės narės ne vėliau kaip ... [*3 metai nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos*] priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos, **išskyrus nuostatas, būtinus, kad būtų laikomasi 28 straipsnio a, b ir c punktų, kurios turi būti priimtose ir paskelbtose ne vėliau kaip ... [5 metai nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos], ir nuostatas, būtinus, kad būtų laikomasi 28 straipsnio e punkto, kurios turi būti priimtose ir paskelbtose ne vėliau kaip ... [7 metai nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos].** Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

Įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos, jos taiko nuo ... [3 metai nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos], išskyrus nuostatas, būtinus, kad būtų laikomasi 28 straipsnio a, b ir c punktų, kurios taikomos nuo ... [5 metai nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos], ir [...] nuostatas, būtinus, kad būtų laikomasi 28 straipsnio e punkto, kurios taikomos nuo ... [7 metai nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos]. (...)

Valstybės narės, priimdamos tas **priemonės**, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

35 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

36 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre

Europos Parlamento vardu

Tarybos vardu

Pirmininkas

Pirmininkas